

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Kultuurhariduse osakond

Kultuurikorralduse õppekava

Nele Laos

FEMINISTLIK KULTUURIFESTIVAL LADYFEST TALLINN 2014

Loov-praktiline lõputöö

Juhendaja: Kristiina Alliksaar, MA

Viljandi 2014

SISUKORD

SISUKORD	2
SISSEJUHATUS	3
1. ÜLEVAADE ORGANISATSIIONIST	4
1.1 MTÜ Oma Tuba	4
1.2 LadyFesti festivali kontseptsiooni teke ja LadyFest Tallinn.....	5
1.3 Organisatsiooni seotus Tallinna linna ja riiklike arengukavadega.....	8
1.4 Organisatsiooni tähtsus ja paiknemine kultuuriruumis	9
1.5 Peamised konkurendid ja mõttekaaslased	13
2. LADYFEST TALLINN 2014	15
2.1 Sündmuse eesmärgid.....	15
2.2 Sihtgrupid ja huvigrupid.....	17
2.3 Korraldustiim ja töökorraldus	18
2.4 Korraldustöö protsess ja programmi loomine	22
2.5 Sündmuse rahastus ja eelarve.....	29
2.6 Koostööpartnerid ja toetajad	34
2.7 Turundus- ja meediaplaan	36
2.8 Riskianalüüs	39
3. SÜNDMUSE HINDAMINE, MÕJU JA ENESEREFLEKSIOON.....	40
3.1 Hindamine	41
3.2 Sotsiaalmajanduslik mõju	43
3.3 Eneserefleksioon	45
KOKKUVÕTE.....	47
KASUTATUD KIRJANDUS	48
LISAD	51
Lisa 1. LadyFest Tallinn 2014 programm	51
Lisa 2. Festivali planeeritud ja tegelik eelarve	53
Lisa 3. Festivali turundus- ja meediaplaan.....	56
Lisa 4. Meediakajastus	57
Lisa 5. Festivali visuaalne identiteet	59
Lisa 6. Näitus „Naine ja poliitika“ kino Artis kohvikus	66
SUMMARY	67

SISSEJUHATUS

Antud töö on kirjalik osa minu loov-praktilisest lõputööst, mis tutvustab ja analüüsib LadyFest Tallinn (LFT) festivali korraldusprotsessi ja läbiviimist. 3.–8. märtsil 2014 Tallinnas ja Tartus toimunud mittetulunduslik interdistsiplinaarne festival on rahvusvaheline kultuurfestivalide formaat, mis tõstab esile naiste loodavat kultuuri ning naiste elukaarest lähtuvaid küsimusi isiklikus ja ühiskondlikus elus. Tegu on rohujuure-tasandil toimuva ettevõtmisega, mis kasutab tee-seda-ise (*do-it-yourself*) aktivismi võtteid, olles suunatud kollektiivsele tegevusele, koostööle ja võrgustike loomisele. Festival pakub osalejatele praktilisi õpitube ja teoreetilisi aruteluõhtuid, kontserte, etendusi ja filmiprogrammi.

Kirjalik töö jaguneb kolmeks peatükiks. Esimeses peatükis tutvustan põgusalt LFT festivali korraldavat organisatsiooni ja analüüsin põhjalikult LadyFesti kontseptsiooni. Lisaks kirjeldan festivali positsiooni Eesti ühiskonnas ja tähtsust siinses kultuuriruumis ning annan ülevaate korraldajate mõttekaaslastest.

Teises peatükis analüüsin põhjalikult LFT eemärke, siht- ja huvigruppe, korraldustiimi liikmeid ning annan põhjaliku ülevaate korraldustöö protsessist ja programmi loomisest. Samuti tutvustan festivali rahastust ja eelarvet, koostööpartnereid ja toetajaid ja teen riskianalüüsi.

Kolmandas peatükis annan hinnangu festivali kordaminekule, analüüsin sündmuse sotsiaalmajanduslikku mõju ja viin läbi eneserefleksiooni, kus kirjeldan lühidalt festivali projektijuhiga positsiooni täitmist isiklikust vaatepunktist lähtudes.

Kasutan töö käigus teadlikult sõna „meeskond“ asemel sõna „korraldustiim“, kuna ei taju sõna „meeskond“ neutraalsena, sest korraldustiimi tuumikgrupis olid vaid naised, v.a vabatahtlike seas paar meesliiget. Seega leian, et sõna „meeskond“ asemel on asjakohasem kasutada terminit „korraldustiim“.

1. ÜLEVAADE ORGANISATSIOONIST

Esimeses peatükis teen ülevaate mittetulundusühingu Oma Tuba eesmärkidest ja tegevustest, tutvustan LadyFesti festivalide kontseptsiooni teket ning LadyFest Tallinna ajalugu. Lisaks toon seoseid organisatsiooni ja Tallinna ning riiklike arengukavade vahel ning kirjeldan organisatsiooni tähtsust Eesti ühiskonnas ja kultuuriruumis. Viimases alapeatükis annan ülevaate mittetulundusühingu, sh festivali peamistest konkurentidest ja mõttekaaslastest.

1.1 MTÜ Oma Tuba

Mittetulundusühing (edaspidi ka MTÜ) Oma Tuba (edaspidi ka „selts“) lõi 5.10.2010 asutajaliikmed Anna-Stina Treumund, Aet Kuusik ja Brigitta Davidjants. Seltsi eesmärgid on naiste, samuti seksuaal- ja soovähemuste ning nendega seotud inimeste nõustamine, mitmetasandiline integratsioon ja koondamine, terviseriskide ennetamine, ühtlasi kultuuri ja teadustegevuse arendamine ning ühiskonna teavitamine.¹ Sellest lähtuvalt on seltsi põhitegevused „nõustamine, integratsioon, teadus- ja kultuuriürituste korraldamine, terviseinfo jagamine, raamatukogu töös hoidmine, teavitustöö tegemine, infoörgustiku loomine jms.“²

Selts alustas LadyFest Tallinna (edaspidi LFT) korraldamisega 2011. aastal, mis oli loomulik jätk organisatsiooni muudele perioodilistele tegemistele. Alates 2009. aastast veab selts feministlike tekstide lugemisgruppi „Virginia Woolf sind ei karda!“ Tallinnas, mis korraldab ka filmivaatamisi ja vestlusringe, temaatiliste diplomitööde arutelusid autoritega, kohtumisi LGBT (*lesbi-gei-bi-trans*) inimestega, feministlike ja *queer*-aktivistidega muudest riikidest ja koostööd eri LGBTQ (*lesbi-gei-bi-trans-queer*) organisatsioonidega nii Eestis kui ka välismaal. Lisaks keskenduvad kõik liikmed oma igapäevases erialases tegevuses ja töös teemadele, millega kollektiivselt tegeleb ka LadyFest Tallinn.

¹ Davidjants, B., Kuusik, A., Treumund, A.S. *MTÜ Oma Tuba põhikiri*. [Käsikiri]. Tallinn. A. Kuusik valduses, I lõik, punkt 3.

² *Ibid*, punkt 5.

1.2 LadyFesti festivali kontseptsiooni teke ja LadyFest Tallinn

LadyFestide teke

Festivali kontseptsiooni löid Riot Grrrlis – feministlikus pungiliikumises – osalevad ja sellest inspireeritud aktivistid. Esimene LadyFesti festival toimus punkbändi Bratmobile'i laulja ja aktivisti Allison Wolfe algatusel 2000. aastal Washingtonis, Ameerika Ühendriikides. Oma essees „Remapping the Resonance of Riot Grrrl: Feminism, Postfeminisms, and „Processes“ of Punk“ kirjutab autor Anna Feigenbaum, kuidas liikumine 1990. aastatel tekkis ning kuidas see on aastate jooksul innustanud naisi korraldama mitmeid uusi rohujuuretasandil korraldatud sündmusi: *„Kohalikud aktivistid annavad siiani Põhja-Ameerikas ja Euroopas Riot Grrrli harude töösse oma panuse. Samal ajal Ladyfestid (kontsertidest ja õpitubadest koosnevad festivalid, mille algatas Allison Wolfe Bratmobile'ist 2000. aasta augustis Olympias Washigtonis) jätkavad laienemist linnadesse üle kogu maailma. Ladyfeste on toimunud Monterreys Mehhikos, Malmös Rootsis, Brightonis Inglismaal, Melbournis, Bielefeldis Saksamal, Ottawas, Denveris jt. Ottawas 2004. aastal toimunud festivali programmis varieerusid teemad näiteks punkrock aeroobika sessioonidest kuni menstruatsioonipoliitika aruteludeni. Euroopa Ladyfestide arutusõhtutel on räägitud teistest Ladyfestidest ning pakutud võimalust, et noored feministid saaksid suhelda ja võrgustikke luua, samuti on pakutud juhiseid ise oma Ladyfesti tegemiseks.“*³ Samuti kirjeldab autor Riot Grrli liikumise sotsiaal-majanduslikku positsiooni, mis sarnaneb suuresti nende väljakutsetega, mida meie LFT-d korraldades pidime ületama: *„... end anti-kapitalistlike vaadetega sidunud noored naised leidsid, et väga keeruline on oma muusikat ja muud loomingut kättesaadavaks teha ning endale oma loominguga elatist teenida samal ajal oma poliitilisi vaateid ohvriks toomata. Kahjustavas ja kasumile orienteeritud muusikatööstuses on*

³ **Feigenbaum, A.** 2007. *Remapping the Resonance of Riot Grrrl: Feminism, Postfeminisms, and „Processes“ of Punk.* – Kog: Yvonne Tasker ja Diane Negra (toim.) *Interrogating postfeminism. Gender and the Politics of Popular Culture.* Durham ja London: Duke University Press, lk 148–149.

Originaal tsitaat: *„Riot Grrrls chapters still exist, with local activist efforts based in cities across North America and Europe, while Ladyfest, a series of performances and workshops organized by Bratmobile's Allison Wolfe in Olympia, Washington, in August 2000, continues to expand in cities throughout the world, including Monterrey, Mexico; Malmö, Sweden; Brighton, England; Melbourne; Bielefeld, Germany; Ottawa; and Denver. Ottawa's 2004 Ladyfest held sessions on topics ranging from punk rock aerobics to the politics of menstruation. Ladyfest Europe discussion boards contain news and information on international Ladyfests and provide a space for young feminists to make connections, linking participants and organizers, as well as offering a „start your own“ Ladyfest guide. This on-going festival carries out Riot Grrrl's punk feminist tradition of do-it-yourself production and grassroots organization.“*

õnneasi realistlikuks ja loominguliseks jääda. Siiski otsivad tdrkkud (grrrls) üle maailma koopereerumisvõimalusi ja loovad ühiste väärtustega kogukondi, ilma suurkorporatsioonidega lepinguid sõlmimata ja kohustuseta kellelegi oma loominguga abil šampooni müüa.”⁴

Kontseptsioon

LadyFesti puhul on tegemist **rohujuuretasandil korraldatava vabaformaadilise ja mittetulundusliku feministliku naiskultuurifestivaliga**. Festivali **peamine mõte** on esile tõsta erinevates kultuuri- ja muudes valdkondades tegutsevaid naisi (ning inimesi, kes end enamiku osa ajast naistena identifitseerivad) ning läbi ühise tegevuse koostöövõrgustikke luua. Nagu Feigenbaum kirjutas, on LadyFestidel kajastatavate teemade ring väga lai ning töömeetodidki on kohalike organiseerijate enda otsustada. Pea alati (Riot Grrrl mõjul) on esindatud naismuusikud jm etenduskunstnikud kontsertidel, *performance*’itel ja etendustel. Programmis leidub alati teoreetilisi ja praktilisi õpitube, loenguid ja aruteluringe nii professionaalsetelt tegijatelt kui ka aktivistidelt teemadel, nagu **naiskultuur, feminism, antiseksism, rohujuuretasandi aktivism (*grassroot activism*), stereotüüpide ületamine, koostöö, inimõigused, emantsipatsioon, soo-, seksuaalsus- ja rahvusvähemused, interseksionaalsus** (sotsiaalsete kategooriate ja identiteetide omavaheline põimumine ja ristumine erinevatel tasanditel, näiteks lesbist vene päritolu naise kolmekordne diskrimineerimine) **ja interdistsiplinaarsus** (erialadevaheline koostöö, näiteks näitused ja *performance*’id feministlikel teemadel). Siinkohal on tähtsad **nn igapäeva-aktivistid**, kuna festivali puhul on tegemist kontseptsiooniga, mis on ja püüab jääda võimu jaotumise tasemel mitte-institutsionaalseks. Igapäeva-aktivist on inimene, kes pole teatud teemavaldkonna institutsionaalne esindaja või sellega akadeemiliselt seotud, kuid kes selle valdkonna eest aktiivselt seisab ja kõneleb. Festivali tehakse Eestis suures osas **vabatahtlikkuse korras ja projektipõhiselt**. Selle tõttu ei kaasne alati kindlust, et finantsressursid festivali edukaks

⁴ **Feigenbaum, A.** 2007. *Remapping the Resonance of Riot Grrrl: Feminism, Postfeminisms, and „Processes“ of Punk*. – Kog: Yvonne Tasker ja Diane Negra (toim.) *Interrogating postfeminism. Gender and the Politics of Popular Culture*. Durham ja London: Duke University Press, lk 148.

Originaal tsitaat: „...young women committed to anticapitalist processes of production and distribution continue to find it increasingly difficult to build infrastructures that make their music and media available and their income sustainable without amending their political values. In the face of an ever-infringing, profit-motivated industry, the ability to think realistically and transformatively is continually in jeopardy. Yet grrrls across the globe are finding ways to connect and build communities without signing with corporate labels or selling shampoo.“

läbiviimiseks on olemas, mis omakorda takistab festivalil väga edukaks kasvamist, sest vabatahtlike vahetumiste ning ebakindla rahastuse tõttu pole neil võimalik festivali mahtu ja kvaliteeti järjepidevalt kasvatada.

LadyFest Tallinn

Alljärgnevas Tabelis 1 kirjeldan nelja aasta jooksul toimunud festivalide tegevusi ja toetajad.

Tabel 1. LadyFest Tallinn nelja aasta ajalugu

2011	Esimene viie-päevane LadyFest Tallinn toimus projektiruumis MÄRZ <i>queer</i> -kunstniku Anna-Stina Treumundi algatusel koos Aet Kuusiku, Dagmar Kase ja Brigitta Davidjantsiga. Toimusid vestlusringid feminismi teemadel, ravimtaimede ja koomiksi joonistamine õpitoad, <i>performance</i> 'id, disainiturg, lühifilmi- ja kirjandusõhtu ning kontserdid. Toetasid Projektiruum März, Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum, Baar Juuksur, Euroopa Noored, Kino Artis ja Eesti Filmi Sihtasutus.
2012	Nelja-päevasel festivalil Okasroosikese lossis, Kodu baaris ja Kirjanike Majas toimusid kirjandusõhtu, vestlusring kodanikuaktiivsusest, <i>performance</i> 'id, lühifilmide programm, disainiturg, kontserdid ja domina, burleski ja DIY (tee-seda-ise) juuksuri õpitoad. Toetasid Eesti Kunstnike Liit, Kodu Baar ning erasponsor Katrin Kivimaa.
2013	Avati näitused Tallinnas Draakoni ja Hobusepea galeriis ning Tartu Y-galeriis ja toimusid kirjandusõhtu, õpitoad, kontserdid (esinejatega Eestist, Soomest, Lätist ja Rootsist) Kirjanike Majas, Kaasaegse Kunsti Eesti Keskuses, OMA-keskuses ja kohvikus Sinilind. Toetasid Eesti Kultuurkapital, Eesti Kunstnike Liit, Eesti Kirjanike Liit, OMA Keskus, Euroopa Komisjon, Hasartmängumaksu Nõukogu, Soome Suursaatkond, Rootsi Saatkond, Norra Saatkond ja Kaasaegse Kunsti Eesti Keskus.
2014	Avati näitus „Naine ja poliitika“ kinos Artis ja toimusid õpitoad, aruteluõhtu, vegan-õhtusöök, luuleümarlaud, filmiprogramm, klubiprogramm improteatri etenduse ja naisartistide kontserti näol (esinejatega Eestist ja Soomest) Tallinnas kohvikklubis Protest, raamatukogus Kapsad, OMA Keskuses ning Tartus Eesti Naisüliõpilaste Seltsis, Eesti Kirjanike Liidu majas ja Anna Haava hõivatud majas. Toetasid rahaliste ja mitte-rahaliste vahenditega kino Artis, Eesti Kunstnike Liit, Soome Suursaatkond, Taani Saatkond, Prantsuse Instituut, OMA Keskus, Küpsikoda, Lux Express ja Värska Originaal. Täpsemat festivali programmi vaata lisast 1 ja neljanda festivali pikemat analüüsi festivalist töö teises peatükis.

1.3 Organisatsiooni seotus Tallinna linna ja riiklike arengukavadega

Analüüsisin organisatsiooni ehk seltsi (sh festivali) seotust Tallinna linna arengukavaga ja ühe riikliku arengukavaga. Võtsin vaatluse alla Tallinna linna arengukava 2014–2020, sest see on kontekst, kus selts toimetas ja vägivalla vähendamise arengukava aastateks 2010–2014, kuna kõikidest teistest uuritud arengukavadest leidsin selles kavas seoseid LFT programmiliste sündmustega.

- **Tallinna linna arengukava 2014–2020**

Tallinna linna arengukavas peetakse kultuurist rääkides silmas rahvuskultuuri edendamist, mida ka kultuurivähemused ja noored atraktiivseks peaksid: *„Kultuuri valdkonnas on eesmärgiks tänapäevane, arenev ja noorem elanikkonda kaasav rahvuskultuur. Rahvusvähemuste kaasamise ja kultuurielus osalemise juures on oluline rahvusvähemuste tegevuse laiem avalikkusele suunatus ja koostöö teiste kultuurivaldkonna rühmadega. Euroopa mastaabis konkurentsivõimelise professionaalkultuuri arendamise kõrval tuleb (..) toetada kodanikuühendusi.“*⁵ Sellisel teemal ja sellises vormis nagu meie festivali korraldame, pole arengukavas esile tõstetud. Tähtsal kohal on mahult ja osalejate arvult suurte kultuurisündmuste korraldamine – midagi, mis LFT kindlasti pole, sest kultuuriote seisukohalt oleme pigem nišisündmus. Tallinna linna arengukavast ei leidnud reaalselt seost organisatsiooni ega festivaliga. Selts kuulub arengukava kultuuri peaesmärgis märgitud kodanikeühenduste alla, ent meie tegevus pole ülejäänud eesmärkidega (rõhk rahvuskultuuril) seotud.

- **Vägivalla vähendamise arengukava aastateks 2010–2014**

Vägivalla vähendamise arengukava toob eraldi eesmärgiks perevägivalla (sh naistevastase vägivalla) vähendamise ja ennetamise: *„Eestis on perevägivallast avalikult rääkimine päevakorrale tõusnud viimase 10–15 aasta jooksul. Aastaid suhtuti sellesse teemasse kui tabusse või perekonna siseasja, millesse pereväälised inimesed või asutused ei peaks sekkuma.“*⁶ Perevägivalla ennetustöö all tuuakse välja, et elanikkonna teadlikkus perevägivallast on väike: *„Perevägivalla tegeliku leviku ja statistika erinevuse põhjuseks peetakse inimeste vähest teadlikkust ja oskust perevägivalda ära tunda. (..). Perevägivallast*

⁵ Tallinna linna arengukava 2014-2020. 2013. Tallinna Linnavolikogu, lk 5.

⁶ Vägivalla vähendamise arengukava aastateks 2010-2014. 2010. Vabariigi Valitsus, lk 26.

*tuleks teavitada kogu ühiskonda, kuna see puudutab umbes viiendikku elanikkonnast.*⁷ Perevägivald on Eestis selgelt suur probleem, kus kannataja-pooleks on enamasti naised. Arengukavas on perevägivald ennetustöö meetmena esitatud tegevused, näiteks õigusteadlikkuse parandamine ning perevägivaldala teavitamine, mille mõjul paraneb riskirühmade teadlikkus perevägivaldast ja ühiskonna suhtumine perevägivalda muutub vähem sallivaks.⁸ Organisatsioon järgib nii LFT festivali kui ka teiste tegevuste näol seltsi algselt seatud eesmärki naisi nõustada, nende terviseriske ennetada ja ühiskonda teavitada. LFT Tartu programmis toimus aruteluõhtu perevägivaldala ennetamisest ning feministliku verbaalse ja mentaalse enesekaitse õpituba, kus räägiti mitmesugustest allasurumise võtetest, füüsilistest piiridest ning õpiti julgustavaid enesekaitsevõtteid (vt. *Lisa 1*). Kui aruteluõhtu ja ka õpituba tegelesid otseselt naiste teadlikkuse ja oskuste parandamisega, siis kõik ülejäänud festivali kava sündmused teenisid otseselt või kaudselt eesmärki naisi võimendada (*empower*) ja julgustada eeskujuna ning informatsiooni jagades.

Ilmselt on LFT Eestis praegu nišisündmus ega saa Tallinna linnalt moraalset ega rahalist tuge. Probleem seisneb selles, et kuigi seltsi enamik tegevusi toimub Tallinna linnas, pole seltsi prioriteedid Tallinna linna prioriteedid. Samas tegeleb festival teemadega, mis on tervele Eestile olulised, millest tulenevalt on mõttekas festivali kõige tihedama asutusega kohas korraldada. Hetkel näen LFT-l kohta perevägivaldala arengukava ennetuse all, ent see pole piisav festivali kvaliteedi hoidmiseks. Äramärkimine arengukavades annaks signaali tehtud kokkuleppes ja ühistest prioriteetidest. Tähtis on, et seltsi eesmärgid oleksid mõnel moel arengukavades käsitletud, sest arengukava prioriteetide järgi jagatakse nii riiklikul kui Euroopa struktuurifondide tasandil toetusi, mis suurendaks LFT tõenäosust toetust saada.

1.4 Organisatsiooni tähtsus ja paiknemine kultuuriruumis

Siinkohal toon põgusalt välja organisatsiooni tähtsuse mittetulundusühinguna ja kirjeldan organisatsiooni ehk seltsi tegevuse paiknemist Eesti ühiskonna- ja kultuuriruumis. Mittetulundusühingu seadus sätestab mittetulundusühingutena isikute vabatahtlikud ühendused, mille eesmärk või põhitegevus ei või olla majandustegevuse kaudu tulu saamine.⁹ Üldplaanis tegelevad antud ühendused selliste vajaduste eest hoolitsemisega, mida ühiskond

⁷ *Vägivaldala vähendamise arengukava aastateks 2010-2014*. 2010. Vabariigi Valitsus, lk 27.

⁸ *Ibid*, lk 27.

⁹ *Mittetulundusühingute seadus*. RT I 1998, 36, 552; RT I 2010, 9, 41, lõik 1.

ja riik pole suutnud või ei pea vajalikuks ise kanda. Ühiskonna liikmed, kes tunnetavad, et teatud vajaduste eest tuleb hoolitseda, tulevad vabast tahtest kokku, et neid ellu viia. MTÜ Oma Tuba kui kodanikuühendus edendab **aktiivseks kodanikuks olemist ja selleks saamist, toetab jätkusuutliku ühiskonna arengut ning elulaadide ja väärtushinnangute mitmekesisust**. Selts teenib festivali ja lugemisgrupi sündmustega endale seatud eesmärged, mis pole Eesti ühiskonnas laialt hinnatud.

Eelneva argumendi toetuseks refereerin LFT kaaskorraldaja ja kunstniku Dagmar Kase 2010. aastal ajalehes Sirp avaldatud artikli feminismist ja naisõiguslusest. Kase analüüsib kahe 2010. aastal kirjutatud artiklite internetikommentaare, kus artiklile „Gümnasistidele õpetatakse soolist võrdõiguslikkust“ leidis kommentaare nagu: „*lastele tuleb hoopis õpetada, et meeste ja naiste vahelist võrdõiguslikkust ei ole kunagi olnud, ei ole ka praegu ning ei saa ka kunagi olema. (..). Õpetada on vaja aga AUSTUST teineteise suhtes sest IGA naine on potentsiaalne EMA ja see on iga naise kõige püham kohus. Naise KOHUS inimkonna ees on kasvatada last ning mehe KOHUS on see teha naise jaoks võimalikult kergeks materiaalselt. See nn „võrdõiguslikkus“ aga TOODAB homoraste, rullnokki ning südametuid keskkooast olendeid kellele pole püha muud kui ainult oma ihad ja seda kõigi teiste arvel.*“¹⁰

Kase leiab, et 2010. aasta suhtumised pole võrreldes 1998. aastal tehtud küsitluse tulemustega muutunud: „*1998. aastal Tartu ülikooli poliitilise ideoloogia kursusel koostatud Tõnis Sae, Peeter Undi ja Karin Muoni referaadiga „Mida mõista feminismi all?“ kaasnes tudengite seas küsitlus, mis või kes seostub mõistega „feminism“.* (..). Üldine hoiak feminismi suhtes oli negatiivne. Naistudengid nimetasid feministe „jobudeks naisteks“, „mõttetuks jamaks“, „naisteks, kes ei suuda ennast mujal realiseerida“. Meeste hoiak oli veel negatiivsem: (..), „meestevaenulikkus“, (..), „agressiivne naine“, „tühja koha pealt probleemide tekitamine“, (..). Luges praegu kaksteist aastat tagasi kirjapandut, tuleb tõdeda, et kui selle aja jooksul on midagi Eestis muutunud, siis vaid see, et „feminismi/feministi“ ja „naisõigusluse/naisõiguslase“ tähendus on veelgi kaugenenud: juurde on haaratud kaasmõisteid, kuid tähenduste negatiivsed varjundid on alles. Seega tollane arusaam ei ole minevik, see on praegu meiega siin.“¹¹

Kase suunab tähelepanu eelarvamustele, mis on feminismi ja võrdõiglust puudutavate teemade puhul tänapäeval käibel. Nelja aasta tagust olukorda peegeldav artikkel on tänasel

¹⁰ Kase, D. 2010. *Feminism ja naisõiguslus*. – Sirp, 10.12.

¹¹ *Ibid.*

päeval väga aktuaalne: piisab vaid lugeda võrdõiguslikkust, soo- ja seksuaalvähemusi teemasid kajastavate artiklite anonüümseid internetikommentaare või mitmete avalike inimeste arvamusi (Rita Rätsep,¹² Hardo Aasmäe,¹³ Erki Nool,¹⁴ Peeter Vikman,¹⁵ Tanel Padar¹⁶). Erinevalt laialt levinud eelarvamustest valgustavad faktid paremini Eesti naiste hetkeolukorda era- ja avalikus sfääris ja vajadust teemadega tegeleda, kuna selts tegutseb ühiskonnas, kus

- eksisteerib 30% vahe täistööajaga töötava keskmise eesti naise ja mehe tunnitasu vahel, mis pikemas perspektiivis tähendab naistele omakorda madalamat II pensionisamba makseid, madalamat vanemahüvitist ning ka madalamat töötasu haiguslehel olles¹⁷;
- naiste nähtavus avalikus sfääris ja kõrgetel juhupositsioonidel on hõre: värskes valitsuses on 35% naisi (viis naisministrit), mida on küll Eesti ajaloo juhtunud eelnevalt vaid kord¹⁸. Välja arvatud need kaks erandit on naisi maksimaalselt 15-liikmelises valituses alati vähem olnud;
- võim on sooliselt ebavõrdselt jagatud ka näiteks Eesti üheteistkümnnes börsiettevõttes, kus vaid kolmes juhtkonnas leidub naisliikmeid¹⁹;
- toimub segmenteeritud tööjaotus, st naised töötavad enamasti pehmete väärtuste valdkondades, nagu sotsiaal-, haridus- ja kultuurivaldkondades ning mehed teisel pool nn kõvades valdkondades. Sealjuures kirjutab Tiina Raitviir, et nii Eestis kui ka teistes riikides on sageli tavaks, et naisministrid täidavad kõige sagedamini sotsiaal- kultuurilisi funktsioone, olles rakendatud sotsiaal-, rahvastiku-, kultuuri- ja haridusministrina²⁰;

¹² Rita Rätsepp: *naise roll on järglasi kasvatada*. – Naine24, 05.09.2013.

¹³ Hardo Aasmäe: *Eesti naine ei suuda oma soorollit täita*. – Elu24, 27.02.2013.

¹⁴ Erki Nool soovib vältida praktiseerivaid homoseksuaale. – Elu24, 21.03.2013.

¹⁵ Haapsalu linnapeakandidaat Peeter Vikman: *linna peab juhtima mees*. – Delfi, 29.08.2013.

¹⁶ Tanel Padar *palgalõhest: see on õige, sest naisel ei kulu nii palju*. – Naine24, 14.06.2013.

¹⁷ Mikko, M. 13.03.2014. *Avakõne: „Tuld palgalõhele!“*. N. Laos. [Käsikirjaline konspekt]. Foorum „Tuld palgalõhele!“. Pärnu.

¹⁸ Valitsus. 2014. *Valitsuse liikmed*.

¹⁹ Mikko, M. 13.03.2014. *Avakõne: „Tuld palgalõhele!“*. N. Laos. [Käsikirjaline konspekt]. Foorum „Tuld palgalõhele!“. Pärnu.

²⁰ Raitviir, T. 2011. *„Naised poliitikas – Rmt: Raili Marling (toim.) Sissejuhatus soouuringutesse*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, lk 158–159.

- kehtivad soostereotüüpsed vanemarollid: 2011. aasta Eurostati uuringu andmete põhjal oli Eestis üksikemasid 21% kui samal ajal üksikisasisid 1,2%, mis on uuringu järgi protsentuaalselt mõlemad Euroopa Liidu keskmiste näitajatega võrreldes äärmused²¹;
- perevägivald, sh naistevastane vägivald on laialt levinud: Eestis on kolmandik mõrvadest seotud perevägivallaga²² ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti tehtud uuringu kohaselt on Eestis naised alates 15. eluaastast enim kokku puutunud psühholoogilise vägivallaga, mida on enda sõnul kogenud tervenisti 50% küsitletud naistest, ning mis on märkimisväärselt kõrgem Euroopa keskmisest (43%)²³.

Ühiskond ja kultuur peegeldavad teineteist ning LFT festival on seltsi üks meetmetest muutmaks läbi kultuuri valdkonna naistele kahjulikke ühiskondlikke tendentse. Seltsi tegevused parandavad naiste teadlikkust eelmainitud palgalisest ebavõrdsusest, võimu jaotumisest ühiskonnas, perevägivallast ning soostereotüüpidest töökohal ja kodus. Festivali õpitoad ja aruteluringid annavad vahendeid ja taktikaid eelmainitud probleemidega tegelemiseks.

Festival **nõuab** oma tegutsemisega **mitte-traditsiooniliste naiste nähtavuse suurenemist** mitmesugustes rollides. Tänapäeval ei saa öelda, et muusikaskeenel on vähe naisartistide, vastupidi: naispoplauljad on palju, eriti naisvokaliste, ent sageli ei osale nad vokalistina esinemise kõrval kollektiivi sisulises arendamises ja loometöös ning on tihti avalikkusele esitatud läbi nn mehe pilgu (*male gaze*). Teisalt rõhutan siinkohal, et viimaste aastatega on Eestis tekkinud palju tugevaid ja omapäraseid eeskujusid näiteks naisartistide, nagu Lenna Kuurmaa, Mai Agani, Liis Lemsalu ja poliitikute, nagu Riigikogu liikme Kaja Kallase ja majandus- ja kommunikatsiooniministri Urve Paol näol, ent leian, et naiste nähtavus väljaspool aktsepteeritud soostereotüüpilisi positsioone (naistrummar, naisräppar, naispoliitik) on siiski puudulik. LFT suunab **kriitika** just nendele kinnitatud naiste rollidele kultuuris, sh muusikaskeenel ning murrab oma tegevusega stereotüüpe. Näiteks esinesid LFT festivalil kaks vene keeles räppivat naisräpparit ja vaid naistest koosnev pop-bänd Punane. Lisaks sellele koostati näitus tänapäeval vähetuntud Eesti esimestest naisõiguslastest ja hilisematest feministidest (vt. *Lisa I*).

²¹ **Ainsaar, M.** 12.04. 2014. *Loeng: Perekonnauuringutest Eestis – mis on perekonnauuringud ja mida selles vallas Eestis viimastel aastatel üldse tehtud on.* N. Laos. [Käsitirjaline konspekt]. Sotsioloogide Kevadkool – Eesti perekonnad – traditsioonid ja tegelikkus. Tallinn.

²² **Koch, T.** 2014. *Kolmandik mõrvadest on seotud perevägivallaga.* – Postimees. 9.04.

²³ Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet. 2014. *Pressiteade: Naistevastane vägivald: iga päev ja igal pool.*

1.5 Peamised konkurendid ja mõttekaaslased

Teised sarnased sündmused võivad seltsi sündmustega, sh festivaliga konkureerida eelkõige sisuliste ideede ja kasutatava inimressursi pealt, kuid mõistes LadyFestide kontseptsiooni, pole mõistlik teistest, sarnase teemaga tegijatest konkurentidena rääkida, sest rohujuuretasandil ja feministlikel põhimõtetel tegutsevad korraldajad näevad samal rindel tegutsevates inimestes pigem mõttekaaslasid kui konkurente. Kuna seltsi peamine tegevus on LFT festivali korraldamine, siis toon välja mõned sisuliselt rohujuuretasandil korraldatavad Eesti-sisesed ja rahvusvahelised sündmused.

Eesti

- Vagina Pride'i grupi poolt 2014. aastal suvel Eestis korraldatav Euroopa Noorte Feministide Suvelaagri. Vagina Pride on interaktiivne rahvusvaheline veebipõhine noortealgatus, mis julgustab noori naisi suhtuma oma kehasse positiivselt, võitleme soopõhise vägivalla, ühte tüüpi kehaideaalide ja soostereotüüpide vastu.²⁴
- Eesti LGBT ühingu OMA Keskuses aastaringselt toimuvad temaatilised arutelu- ja filmiõhtud. 2014. aasta suvel toimub Tallinnas OMA Keskuse kultuurifestival OMA Festival
- Eesti Naisliidu korraldatud Eestimaa VI Naiste Kongress (ENK) „Eesti kasutamata võimalus”.²⁵ Kongressi pole rohujuuretasandil korraldatud sündmus, ent tegemist oli LFT-le ajalises mõttes kõige suurema konkurendiga, sest kongress toimus festivaliga samal ajal 7. märtsil Tallinna Rahvusraamatukogus. Küll erines kongressil ja festivalil osalenud inimeste profiil, seega ei olnud konkurents märgatav.
- Lisaks korraldavad Eesti Naisuurimus- ja Teabekeskus, Eesti Naisüliõpilaste Selts, Tallinna Ülikooli sotsioloogide liit Sülem aastaringselt erinevaid aruteluõhtuid, konverentse, loenguid, seminare, teemapäevi jne.

Rahvusvahelised

- Tänapäevase seisuga on Põhja-Euroopas hetkel tegevad kohalikud LadyFestid Rootsis Göteborgis, Umeås, Malmös ja Stockholmis. Eelnevatel aastatel on LadyFesti peetud ka Helsingis ja Vilniuses.

²⁴ Facebook. 2014. Vagina Pride & Feminist Camp 2014.

²⁵ Eesti Naisliit. 2014. *Eestimaa VI Naiste Kongress "Eesti kasutamata võimalus"*.

- 2014. aasta aprillis korraldas Tampere Ülikooli Üliõpilasesindus naiskultuur päevad, mis tegeles kehakomplekside, keha kuuluvuse ja ideaalse keha ideedega.²⁶
- Helsingis toimus 2013. aasta novembris esimene Feminist Forum, kus toimusid ühe päeva jooksul erinevad arutelud, loengud, õpitoad ning näidati erinevat kunsti, muusikat, teatrit ja *performance*'eid. Lisaks programmilistele sündmustele olid esindatud mitmesugused feministlikud organisatsioonid.²⁷

Ühelt poolt teevad LFT korraldajad festivali selleks, et ühendada inimesi, kes julgevad või tahavad end feministlike ideedega siduda. Teiselt poolt on festivali idee tutvustada feministlikke vaateid ka neile, kelle jaoks on teema uudne. Neid kahte põhimõtet ning Tartu ja Tallinna publikut arvesse võttes on LFT põhikonkurendid kõik samal ajal toimuvad kultuurisündmused. Kui analüüsida programmilisi sündmusi kontekstist väljaspool ehk mitte arvesse võtta nende omapärast feministliku taotlust – kino puhul naisrežissööride, improteatri puhul naisnäitlejate, kontsertide puhul naismuusikute erisid jne – ja vaadata festivali kava eraldi kultuuri tarbimise mõttes, siis leidub LFT programmiga konkureerivaid tegevusi üsna palju. Näiteks kinoprogrammi puhul oli meil selge konkurents kinoga Artis (kus jooksis LFT eriprogramm, aga samal ajal ka harilikud kinoseansid) ja kino Sõprus programmiga, sest mõlemad näitavad pigem nišifilme kui peavoolukino. Lisaks ülejäänud Tallinna suured kinod, sh kinoga Artis samas majas toimetav Solarise kino. Reedese ja laupäevase etenduskunstide sündmused – improteatri etendus, kontserdid koos DJ-muusikaga – konkureerisid enamike sündmustega ümbritsevates klubides.

²⁶ Naiskultuuripäivat. 2014. Who owns your body? – Tamy's Women Culture Days 8–10 April.

²⁷ FemF. 2014. About.

2. LADYFEST TALLINN 2014

Teises peatükis analüüsin festivali eesmäärke, siht- ja huvigruppe, korraldustiimi liikmeid ja nende tegevust. Annan põhjaliku ülevaate korraldustöö protsessist ja programmi loomisest. Viimasena tutvustan festivali rahastust ja eelarvet, koostööpartnereid ja toetajaid ja teen riskianalüüsi.

2.1 Sündmuse eesmärgid

LFT festivali **peaesmärk** on suurendada Eesti ühiskonna teadlikkust soo- ja vähemustemaatikast ning avalikust ja varjatud diskrimineerimisest esmajoones naiste, ent ka LGBTQ inimeste, rahvusvähemuste jm gruppide suhtes. Alljärgnevalt kirjeldan peaesmärgist lähtuvaid alaesmäärke ning nende saavutamiseks läbiviidud tegevusi ja nende tulemusi.

Alaesmärk 1. Suurendada rohujuures tasandil inimeste teadlikkust soo- ja vähemustemaatikast positiivse varjundiga festivaliprogrammi kaudu, kuna sageli räägitakse teemast esmajoones probleemide kaudu, mis tekitab paljudes tõrke teema üle mõelda.

Tegevus. Lõime nn positiivse kultuuriprogrammi (vt. *Lisa 1*), mis andis külastajale võimaluse mitteametlikus ja turvalises õhkkonnas kaasa mõelda erinevate valdkondade (kunst, kino, poliitika, kirjandus, muusika, teater) naisartistide- ja tegijatega teemadel, nagu naiste kehakompleksid, sugudevahelised suhted ja stereotüüpne rollijaotus, naiste koht ajaloos ning nende *status quo* tänapäeva poliitikas ja ühiskonnas. Eestis toimub sarnaseid teemasid akadeemiliselt käsitlevaid konverentse, seminari jne, ent LFT on alternatiiv sellistele koosolemistele.

Tulemus: Kokku osales festivalil ligikaudu **695 inimest**, sh vaatas **filme** kinos Artis **287 inimest**, **näitust** festivali ajal ligikaudu **100 inimest** (pärast festivali veel Raplas, Viljandis ja Tartus ligikaudu 400 inimest, **õpitubadest** võttis osa **80 inimest** (koomiksi õpitoas 7, vegan-küpsiste õpitoas 7, Vagina Pride'i õpitoas 5, vegan-õhtusöögil 20, luuleümarlual 10, perevägivalla aruteluõhtul 31).

Alaeesmärk 2. Näidata naisi kultuuri loojatena, lõhkudes seeläbi aktuaalset stereotüüpset ja rahvusromantilist kuvandit naisest kui valdavalt rahvuse taastootjast ja koduhoidjast.

Tegevus. Festivali korraldasid ja nädala jooksul esinesid kokku 39 naist, neist 17 osalesid festivali korraldamisel ja 22 esinesid programmi käigus.

Tulemus: Kokku nägid naisi otse esinemas ja korraldamas ligikaudu 695 inimest, sh külastas **improteater** Impeeriumi etendust **48 inimest** ja **LFT lõpupidu 180 inimest**. Lisaks jõudis festivali sõnum kaudselt paljude teiste inimesteni läbi meediasuhtluse paberväljaannetes KesKus, Müürileht ja Naised ning Eesti Päevalehe ja Õhtulehe veebiväljaannetes, raadioetris Elmaris ja Klassikaraadios ning ETV Kultuuriuudistes (vt. Lisa 4).

Alaeesmärk 3. Hoida sooteemalist dialoogi ülal rohujuuretasandil, n-ö inimeselt inimesele. Sageli kõlab Eesti feministlikus dialoogis asjatundjate teaduslik ja erialane keel ning see jääb nn valitute pärusmaaks, millega Eesti keskmisel inimesel on erialase terminoloogia ja probleemide tõttu raske samastuda.

Tegevus. Festivali viivad läbi nn igapäeva-aktivistid, kes suudavad osalejatega suheldes nendega samale tasemele jääda. Tegevuste käigus luuakse pingevaba õhkkond, kus ei keskenduta teooriate õpetamistele, vaid lastakse ise arutelul tekkida.

Tulemus: Selgitasime avalikkusele meie tegevuse kontseptsiooni ja sisu läbi 12 meediakanali, sh festivali eel kolmele ja festivali ajal üheksale (vt. Lisa 4.). Lisaks pidasid nädala jooksul festivali blogi kaks vabatahtlikku, kes kirjeldasid oma päevast kogemust vahetus vormis iga päeva õhtul. Samuti suhtlesime osalejatega aktiivselt Facebooki lehel. Nii näiteks tekkis vegan-küpsiste õpitoas elav arutelu naiste kehakuvandi üle ning kõik festivali esinejad ja tegijad olid valmis suhtlema, st osalejate ja tegijate suhtluses polnud märgatavat distantssi.

Alaeesmärk 4. Suurendada ligipääsetavust kultuurile, mille tähelepanu keskpunktis on muuhulgas inimõigused ja jätkusuutlik elamine.

Tegevus. Organiseerisime sündmused hästi ligipääsetavatesse kohtadesse, kuid samal ajal ei kontsentreerunud kõik sündmused ühte kohta.

Tulemus: Näitus, reede ja laupäeva õhtused klubisündmused ja kinoprogramm olid ratastooliga inimestele etteteatamata ligipääsetavad. Samal ajal ei olnud ratastooliga inimestel võimalik külastada etteteatamata õpitude OMA Keskuses ja ENÜS-is ning luuleümarlauda

raamatukogus Kapsad. Samas oli õpitubadele ja luuleümarlauale vajalik eelregistreerumine ja etteteatamine võimalik. Korraldajad ei osanud kogenumatusest sündmuseid ette valmistada silmas pidades vaegnägijaid- ja kuulajaid. Esialgse plaani kohaselt oleks Viljandist osalejad Tartu LFT sündmustele viinud tellitud buss, ent rahastuse puudumisel lükkasime plaani järgmisesse aastasse. Festivali korraldasime koostöös mitmete uute partneritega (vt. punkti 2.5.3), tänu kelle kajastustele meie tegevustest jõudis informatsioon inimesteni, kes LFT-st varem polnud kuulnud.

2.2 Sihtgrupid ja huvigrupid

LFT programmilised sündmused on **sihitud** igas vanuses inimestele sõltumata sotsiaalsest ja rahvuslikust taustast, soost või seksuaalsest orientatsioonist. Festivali suurim suunatud sihtgrupp on naised, kes ei vasta traditsioonilisele naiselikkusele, kui ka need, kes on sellesse n-õ lõksu jäänud. Eelnevate aastate kogemustele tuginedes väidavad korraldajad, et hinnanguliselt külastavad festivali inimesed, kes on humanitaar-, teadus-, kultuuri- ja/või sotsiaal-akadeemilise taustaga, ent publikuuringut pole tehtud. Kuigi festivali programm viidi läbi Tallinnas ja osaliselt Tartus ning oli eelmiste aastatega võrreldes palju laiemalt kättesaadavam kui varem (st väljapool Tallinna linna), siis on festivalil rohkelt arengupotentsiaali väljapoole Tallinna linna (nt Pärnu, Viljandi, Narva) laieneda.

LFT peamised **huvigrupid**:

- Mitte-traditsioonilised naiskunstnikud- ja muusikud jt loomeinimesed. LFT on igal aastal pakkunud lava Eesti ja välismaa naisloojatele ning sel aastal tutvustati mh naisrežissööre-, muusikuid (sealjuures žanrites, mida peetakse üldjuhul maskuliinseks näiteks räpp, hip-hop jne) ja kirjanikke jm. Tänu festivalil esinemisele saavad esinejad rohkem avalikkuse tähelepanu ja kajastust ning loovad võimaluse korral uusi kontakte.
- Eesti LGBTQ inimesed. Eesti feministlikus kogukonnas on palju gei, transsoolisi- ja *queer*-inimesi, kes LFT-l osalevad ja seda korraldada aitavad. Koostöö arendab suhtlust erinevate sotsiaalsete võrgustike vahel ja parandab koostegutsemise võimekust.

- Teised feministlikud ja LGBTQ organisatsioonid. Programmilised sündmused toimusid koostöös ühenduste ja organisatsioonidega nagu Eesti LGBT Ühing, OMA Keskus, Eesti Naisüliõpilaste Selts, Küpsikoda. Vagina Pride (rohujuuresandil toimiv feministlik grupp), Skapis (Läti seksuaalvähemuste ühing). Seltsile on väga oluline tugevdada festivali jooksul koostööd nii Eesti kui välismaa feministlike ja LGBTQ ühenduste vahel, et vähendada üleüldist korraldajate killustatust.

Lisaks parandab koos tegutsemine kõikide osapoolte tegutsemisvõimekust ning võimaldab ühiste eesmärkideni jõudmiseks avalikkuses rohkem kõlapinda. Seltsile on koostöö teiste feministlike ja LGBTQ organisatsioonidega kasulik, sest festivali ajal liituvad tegevusega erinevate valdkondade vabatahtlikud, kes aasta jooksul aitavad sündmusi korraldada ning vähendavad seeläbi ohtu, et korraldustuumikule liiga palju koormust langeks ja inimesed läbi põleks. Ka suurenevad pärast festivali seltsi koostöövõimalused erinevate nii Eesti kui ka välismaiste sarnaste huvidega vabatahtlike, rühmituste ja üksikindiviidide vahel, nt Vagina Pride'i grupi ja Anna Haava hõivatud majaga.

2.3 Korraldustiim ja töökorraldus

Korraldustiim

LFT korraldustiim, erialase terminina „meeskond“, on Scheini (1988) käsitluses rühm, mille liikmed suhtlevad teineteisega, on teadvustanud üksteise olemasolu ning tajuvad ennast rühmana.²⁸ Antud rühm moodustab reaalselt meeskonna, olles Katzenbachi ja Smithi (1999) sõnul „väikearvuline inimkooslus, kelle üksteist täiendavad oskused on rakendatud ühise eesmärgi ning tegevussihtide saavutamiseks, kusjuures kõik liikmed peavad end nende saavutamisel ühtemoodi vastutavaks.“²⁹ LFT korraldustiimi liikmed suhtlesid teineteisega nii ametlikul kui mitte-ametlikul tasandil, omasid kõrget sisemist motivatsiooni oma töö eest vastutada ning tegutsesid ühiselt festivali kordamineku nimel. 2014. aasta LFT korraldustiimi tuumikgrupi liikmed ja nende vastutusvaldkonnad olid järgmised.

²⁸ Brooks, I. 2008. *Organisatsioonikäitumine: üksikisik, rühm ja organisatsioon*. Tallinn. Tänapäev, lk 101.

²⁹ *Ibid*, lk 101.

- Feminist, aktivist ja vabakutseline eesti keele toimetaja **Aet Kuusik**. Ettevalmistaval perioodil keeleteoimetaja ja tõlk. Festivali eelsel perioodil pressiesindaja. Toimetas ja vajadusel tõlkis projektitaotluste, näituse ja reklaammaterjalide tekste. Lõi kaasa 2014. aasta festivali kontseptsiooni väljatöötamises. Pressiesindajana kontakteerus ja tegi kokkuleppeid. Teeb seltsi raamatupidamist.
- Feminist, kujundaja ja graafiline disainer **Birgit Pajust**. Festivalieelsel perioodil festivali visuaalse identiteedi looja, kujundaja, turundaja. Lõi LFT festivali visuaalse identiteedi. Kujundas kõik turundusmaterjalid. Koostas ja viis osaliselt läbi festivali turundusplaani. Koordineeris koostööd Solarise Keskuse ja kinoga Artis.
- TLÜ doktorant, lektor ja ajakirjanik **Brigitta Davidjants**. Ettevalmistaval perioodil projektijuhi assistent. Festivali ajal korraldas osa meediakajastusest. Kirjutas projektijuhiga taotlused Balti-Ameerika Vabaduse Fondi, Kultuurikapitali, Avatud Eesti Fondi ja Hasartmängumaksu Nõukogusse. Lõi kaasa 2014. aasta festivali kontseptsiooni väljatöötamises. Tegi erinevate meediaväljaannetega festivali kajastamise kokkuleppeid.
- Feminist, aktivist, kunstnik ja Eesti Kunstiakadeemia lektor **Dagmar Kase**. Õpitubade programmi koordinaator. Lõi kaasa 2014. aasta festivali kontseptsiooni väljatöötamises. Koordineeris osade välismaiste esinejate infovahetust LFT-ga. Koordineeris OMA Keskuses toimunud õpitube.
- Feminist, aktivist ja kultuurikorraldaja **Nele Laos**. LFT festivali projektijuht. Koordineeris taotluste koostamist rahastajatele. Juhtis festivali korraldust, sh korraldas Protestis toimunud programmilisi sündmusi, organiseeris ja koordineeris LFT Tartu eri programmi. Turundas ja esindas festivali sotsiaal- ja muus meedias.

Kõik tuumikgrupi tiimiliikmed peale minu olid eelneval kolmel aastal LFT kaaskorraldanud. Festivali kontseptsiooni maaletooja Anna-Stina Treumund õppis 2014. aasta festivali ettevalmistusperioodi jooksul Austrias ning ei osalenud esimest korda festivali korraldamisel. Festivali lähenedes liitusid tiimiga festivali visuaaltehnika Paula Maria Vahtra, fotograaf Jose Inestal, Tartu eri koordinaator Nata-Ly Keerd ja mitmed muud vabatahtlikud, kes aitasid festivali jooksul filme sisse juhatada ja plakateid üles riputada jm jooksvaid ülesandeid lahendada.

Töökorraldus

Sproulli ja Kiesleri (1991) tehtud suhtlusvormide uuringus selgus, et elektroonilise kanali kasutamine pani rühma osalejad suhtlema siiramalt, panustama võrdsemalt ning tegema rohkem ettepanekuid kui samal ajal juhtis näost näkku vestluses arutelu paar inimest. Siiski selgus ka, et demokraatlik elektrooniline suhtlus takistab otsustamist ja suurendab konfliktiohtu. Elektronposti kaudu suheldes tehti otsuseid märksa aeglasemalt, osalised väljendasid ekstreemsemaid arvamusi ning näitasid välja rohkem viha.³⁰

Projekti ettevalmistavas faasis toimus põhiline osa tiimisisest suhtlusest ja projektide tekstiloomest projektijuhi ja ülejäänud liikmete füüsilise distantsi tõttu (elasin Viljandis) e-posti teel ja Google Drive'i keskkonnas. Enamik ajast koordineeris ja korraldas igaüks oma vastutusvaldkonna ülesanded iseseisvalt, kuid tähtsamad otsused arutati kõikide liikmetega e-posti teel või koosolekutel läbi. Kogemusele põhinedes kinnitan, et kui e-posti teel suheldes panustasid kõik tiimiliikmed tööga võrdsemini kui näost näkku aruteludel, siis kindlasti ei lahendatud kontakt-koosolekutel eriarvamusi – nagu Sproull ja Kiesler väitsid – nii konkreetsel viisil nagu seda tehti e-posti teel.

Projektijuhina püüdsin vajalikku informatsiooni koosolekutel ja koosolekute väliselt edastada alati arusaadavalt, õigel ajal ja struktureeritult. Perens jagab projekti nõupidamised (kasutan oma töös terminit „koosolek“) üldistatult kaheks – info- ja arendusnõupidamised –, mis erinevad nii eesmärkide, ülesehituse kui ka osalejate koosseisu poolest.³¹ LFT korraldustiimi töö toimus info- ja korralduskoosolekute põhiselt. Infokoosolekutel jagati kogu tiimi juuresolekul kiiresti vajalik info ning korralduskoosolekutel lahendati konkreetseid korraldust vajavaid küsimusi vaid asjasse puutuvate inimestega. Perensi sõnul peab nõupidamiste korraldamisel olema ajaliselt täpne, päevakord määratletud ning kinnitatud fikseeritud kokkulepped koos määratud vastutajate ja tähtaegadega.³²

Koosolekud algasid vajadusel aktuaalse informatsiooni edastamisega, pärast mida käisime läbi päevakorrapunktid ja lõppesid kohapeal tõstatatud küsimuste ja järgmise kokkusaamise kuupäeva kinnitamisega. Üldjuhul koostas enne koosolekut päevakorra punktid ja lisasin tiimiliikmetelt tulnud ettepanekud. Koosolekuid juhtisin mina ning alguses leppisime kokku, kes protokollib, et kõik ülejäänud saaksid ainult arutelule keskenduda. Arutelu jooksul

³⁰ Brooks, I. 2008. *Organisatsioonikäitumine: üksikisik, rühm ja organisatsioon*. Tallinn. Tänapäev, lk 120.

³¹ Perens, A. 2001. *Projektijuhtimine*. Tallinn. Sihtasutus Eesti Kutseharidus Reform 2000, lk 132.

³² *Ibid*, lk 133.

määrasime ülesannetepõhiselt vastutajad, läbiviijad ning läbiviimiseks vajalikud vahendid ja tähtjad. Pärast koosolekut saatsin kõikidele tiimiliikmetele, k.a nendele, kes koosolekul osaleda ei saanud, koosoleku protokoll, kus kõik said ülevaate enda vastutusvaldkondadest ja tähtaegadest. Kohapeal tõstatatud küsimused lahendati tavaliselt nädala alguses ära, sest koosolekud toimusid tavaliselt nädalavahetustel, kui sain pärast põhitööd Tallinnasse sõita ja teistel oli aega kohtuda. Järgmine koosolek algas eelmise nädala protokoll ülevaatamisega: kas midagi oli tegemata jäänud, kes tegemata jättis ning kas vahepeal on millegi suhtes uudiseid.

Tiim töötas koos erineva tegutsemisintensiivsusega ajavahemikus september 2013 – märts 2014 ehk 7 kuud. Pean LFT korraldustiimi arengu iseloomustamiseks adekvaatseks Tuckmani (1965) meeskondade nelja arengufaasi teooriat³³, mis on järgmised:

- **Formeerumisetapp:** liikmed on ettevaatlikud ja ebakindlad, sest tiimisiselt valitseb ebamäärasus ja segadus. LFT tiimis eksisteeris see etapp, kuna alguses olid vastutusvaldkonnad ja töömahud ebaselged.
- **Konfliktietapp:** liikmetel on teineteisega piisavalt kindlust erimeelsuste väljendamiseks, mis tõttu tekivad konfliktid, mis omakorda kindlustab tiimisiseseid jõupositsioone. LFT tiimis toimus esimeses faasis kogutud pingete maandamine projekti keskel jaanuari kuus, mis mõjus tiimile hästi, sest õigesti lahendatud konfliktiolukord võib tiimi viia uuele koostöö tasandile.
- **Normide kujundamise etapp:** liikmetel on tekkinud rühmaidentiteet ning grupisisene käitumis- ja töönorm. Selles etapis tundsid LFT tiimiliikmed end ühtsena, sest välja oli kujunenud teatud töönorm ning emotsioone väljendati konstruktiivsemalt.
- **Koostööetapp:** tiim tunneb end ühtsena, mis paneb neid tõhusamini eesmärgi saavutamiseks koos töötama. LFT tiimile oli saabus antud periood pärast jaanuari madalseisu ning koostöö sujus efektiivselt.

Tiimiliikmete motivatsioon festivali korraldada oli algusest peale keskmisest suurem, sest tegutseti ühise eesmärgi nimel. Mina kui projektijuht olin kogu protsessi vältel tervenisti tööle pühendunud, sest mu olukord võimaldas seda. Ülejäänud tiimiliikmed töötasid täiskohaga

³³ **Brooks, I.** 2008. *Organisatsioonikäitumine: üksikisik, rühm ja organisatsioon*. Tallinn. Tänapäev, lk 110.

põhitöökohtadel, kirjutasid kõrghariduse diplomitöid jm põhjused, mis tõttu üks või teine tiimiliige sai enda aega erineva intensiivsusega panustada.

Ennustatult toimus protsessi keskel (jaanuari teine pool) madalseis, kus pinge ja väsimus võimust võtsid, millest tulenenud lahkkelid suutsime mõistlikult lahendada. Jaanuarikuus käigus toimus tiimisisene suurem muutus seoses Brigitta korraldustööst eemaldumisega (seoses põhitöö ja koolitööga) ja Aeti ja Birgiti aktiveerumine (Aet oli selleks ajaks lõputöö kaitsnud ja Birgit asus turundusega aktiivsemalt tegutsema). Nelja kuu vältel olin harjunud otse Brigittaga suhtlema ning mul oli raskusi sisekommunikatsiooni kanali muutumisega. Õnneks olid Aet ja Birgit eelnevalt korralduses toimuval silma peal hoidnud, mis võimaldas neil kiiresti tööga liituda ning nendest said mulle kiirelt vajalik tugi ja abi.

Tiimi sisekliima oli terve projekti vältel hea koos tööprotsessiga kaasnevate erinevate pingeliste hetkedega seoses korraldusväsimuse, ajapuuduse või kokkulepete täitmistega. Tiimiliikmed olid **ühtehoidvad, tegutsemises kiiresti reageerivad ja professionaalsed** ning sisekommunikatsiooni käigus **mõistvad ja ärakuulavad**.

2.4 Korraldustöö protsess ja programmi loomine

Jagan korraldustöö neljaks perioodiks: ettevalmistav periood, so september – detsember 2013, festivalieelne periood, so jaanuar – veebruar 2014, festivali toimumise periood, so veebruari lõpp – märtsi algus 2014 ja festivali järgne periood, so märtsi lõpp – mai 2014. Kirjeldan igal perioodil tehtud tegevusi ja programmi loomise protsessi. Tutvustan lähemalt LFT Tartu eri, kino Artis filmiprogrammi, etenduskunstide programmi ja näituse valmimist.

Ettevalmistav periood (september – detsembri lõpp 2013)

Vastutajad: projektijuht (mina), projektijuhi assistent (Brigitta), projekti koordinaator (Dagmar), keeleteimetaja (Aet)

Brooks (2008) kirjeldab, kuidas inimene sõlmib organisatsiooni tööle asudes näitlikult öeldes psühholoogilise leppe, mis tähendab kokkulepet tööandaja oodatavas ja õiguspärases töökäitumises ja -tulemuses. Selline kahepoolne lepe sisaldab ühist arusaama töötaja seotusest

organisatsiooniga ja tööandja pakutavast toetusest. Enamik inimesi ootab sellises olukorras võrdset kohtlemist, osalemist osalusprotsessis ja töökoha stabiilsust.³⁴ LFT tiimi nn kokkuleppe ettevalmistamine toimus kahe kuu jooksul, kui **augustis** võtsin ühendust Aet Kuusikuga ja andsin teada oma tahtest projekti juhtida ning **septembri** keskpaigas kohtusin Tallinnas Dagmar Kasega, kellele kinnitasin projektijuhina projektis osalemise. Aet jagas minuga eelnevate aastate projektitaotlusi jm festivali puudutavat materjali, millega viisin end teemaga kurssi ning pidasime korraldustiimiga septembri lõpus Tallinnas esimese koosolekul, kus tutvusime ja arutasime läbi kõikide ootused, soovid ja esialgsed vastutusvaldkonnad. **Oktoobri** kuu jooksul panime tuumikgrupiga paika festivali kontseptsiooni, koostasime esimeste ideede põhjal esialgse programmi. Pärast teist koosolekut Tallinnas kirjutasime ja esitasime tuumikgrupiga taotluse Balti-Ameerika Vabaduse Fondi Balti-Ameerika Dialoogi programmi (BAFF), mida ei rahuldatud. **Novembris ja detsembris** toimus veel kaks kontaktkoosolekut, kus tegelesime kontserti ja õpitubade programmi loomisega ning broneerisin ERR-i kultuuriteadetes LFT jaoks ajad. Koostasime ja esitasime Brigitta, Aeti ja Dagmariga taotlused Kultuurikapitalile, Avatud Eesti Fondi Vabaühenduste Fondile (AEF VÜF), Hasartmängumaksu Nõukogule ning taotlused Saksa Suursaatkonnale, Goethe Instituudile, Ameerika Saatkonnale ning Läti ja Rootsi Saatkondadele, mida erinevatel põhjustel ei rahuldatud.

Festivali-eelne periood (jaanuar – veebruar 2014)

Vastutavad: projektijuht (mina), keeleteimetaja (Aet), kes oli lisaks assistendi rollis, projekti koordinaator (Dagmar), festivali kunstnik ja turundaja (Birgit).

Jaanuaris tulid päevakorda korraldusküsimused, nagu festivali visuaalse identiteedi loomine, sponsorid, kultuuriteadete audio ja televisiooni klipi tootmine ja meedia- ja turundusplaani koostamine. Bachmanni järgi peavad imago peavad toetama kõige erinevamad reklaamivahendid- ja elemendid ning tegema seda kooskõlastatult. (..). Järjepidevus ja kooskõla peavad valitsema nii reklaami sees kui ka erinevate reklaamide vahel.³⁵ LFT visuaalse identiteedi (vt. *Lisa 5*) lõi kujundaja Birgit, kes esitas tiimisisest kolm varianti, millest valisime ajalooliselt feminismi esindava lilla värvi. Otsisime lahendusi trükikulude

³⁴ Brooks, I. 2008. *Organisatsioonikäitumine: üksikisik, rühm ja organisatsioon*. Tallinn. Tänapäev, lk 82.

³⁵ Bachmann, T. 2009. *Reklaamipsühholoogia*. Tartu. Ilo, lk 175.

katmiseks ja jõudsime Tallinnfilm OÜ-ga (kino Artis) kokkuleppele, et katame festivali kleepsude ja A4 plakatite trüki ning nemad voldikud ja suureformaadilised plakatid, mis kajastasid otseselt nende filmiprogrammi.

Õpitubade programmi loomine

Jaenuariks selgusid ka kõik eitavad vastused (HMN, Kultuurkapital, AEF VÜF, vt. põhjuseid peatükis 2.5) ning jätkasime uute rahastusvõimaluste otsimist. Samal ajal valmistusime halvimumaks *pro-bono* ehk 0-eelarvelise festivali programmi koostamisega: uurisime Eesti esinejate käest, kes nõustub osalema vaid meiepoolisel transpordikulude katmisel; tühistasime senised kokkulepped Saksamaa esinejatega; lõime alternatiivse festivali programmi, kuhu lisandusid öko-feminismi loeng ja vegan-õhtusöök Anna Haava hõivatud majas, *zine*-ajakirja ja siiditrüki õpitoad. Õpitubade koordinaator Dagmar taotles Eesti Kunstnike Liidult toetust õpitubade läbiviimiseks, mis jaanuari lõpus meie kasuks positiivselt otsustati ning OMA Keskus ja ENÜS olid nõus rahastuse puudumisel õpitubadeks vajalikke ruume tasuta kasutusse andma.

LFT Tartu eri programmi loomine

LFT Tartu eri tekkis soovist rohujuure-tasandil organiseeritud ja feminismi teemasid käsitlevaid sündmusi väljaspool Tallinna korraldada. Nii Eesti Naisüliõpilaste Selts (ENÜS) kui akadeemilist organisatsiooni esindav kui ka Anna Haava hõivatud maja kui kogukonna-põhist tegevust esindav grupp olid huviga valmis LFT-ga koostööd tegema. ENÜS korraldab traditsiooniliselt naistepäeva paiku seltsi aruteluõhtuid ning pakkusin neile, et korralduslike jõudude ühendamisel võiksid nemad liituda LFT Tartu eri programmiga ja saada endale uut kuulajaskonda, sh võimalikke uusi seltsi liikmeid ja pakkuda seltsi olemasolevatele liikmetele arendusvõimalust. ENÜS otsustas, et soovib teha aruteluõhtu perevägivalla ennetamise teemal ning võimaldas meile tasuta ruume feministliku mentaalse ja verbaalse enesekaitse õpitoa läbi viimiseks, kuhu pääsesid esmajärjekorras registreeruma nende seltsi liikmed. Anna Haava hõivatud maja huvitus meie ideest korraldada neil vegan-õhtusöök koos lühikese loenguga ökofeminismist.

Filmiprogrammi „Naisrežissööride eri“ loomine

OÜ Tallinnfilmi kino Artis Solarise keskuses teeb tihti filmide eriprogramme. Meie koostöö Artis kinoga sai võimalikuks tänu kujundaja Birgitile, kes oli kino endine töötaja ja kellel olid vajalikud kontaktid ja hea suhe kino vedajatega. Programmijuhiga kohtudes esitasin neile meiepoole visiooni filmiprogrammist ning Artis jagas meile nende filmiõiguste nimekirja, millest valisime LFT kontseptsiooni põhjal enim sobinud filmid. Taani Saatkond ja Prantsuse Instituut võimaldasid meile tasuta filmid ja filmide näitamise õigused, et kinoprogramm kokku panna. Aja jooksul lisandusid programmi Artise pakutud filmid, samuti filmid, mida kino programmijuht oli Berlinale filmifestivalilt värskelt valinud (vt. *Lisa 1*). Filmid jagunesid kaheks: uued või vähem levis olnud filmid ja juba levis olnud filmid, millega programmi täiendasime.

Etenduskunstide programmi loomine

Esiialgu tahtsin LFT-le esinema kutsuda TMW 2013 festivalil käinud LCMDF (Le Corps Mince De Françoise) triot, kes avaldas mulle tollal väga suurt muljet. Hilissügisel selgus, et LCMDF nõutud honorar oli liiga kõrge, mida me ei saanud endale lubada, sest kõik sõltus toetuse saamisest. Otsisime ja kontakteerusime teiste esinejatega Saksamaalt ja Skandinaaviast: naisartistid ja bändid, nagu Sookie, Pintandwefall, Mint, Miss Le Bomb, BadKat, ent kui esimesel kolmel olid meie pakutud kuupäevad juba reserveeritud, siis Miss Le Bombile ja BadKatile pidime jaanuari alguses toetuse puudusel ära ütleva. Soovisime peale muusikute programmi tuua teatrit ning plaanisime programmi lisada Bukarestis elava *queer*-aktivistist performance'i artisti Mihai Lukacsit, kuid rahatuse puudumisel jäi ka tema programmist välja. Selle asemel tõime programmi improteater Impeeriumi etenduse „Naiste eri!“.

Jaanuari lõpus toimunud koosoleku jätkasime teemadega, nagu sponsoritega (Lux Express, Värska) läbirääkimine, turundus- ja meediakommunikatsiooniplaan ja selle elluviimine, Läti ja Soome esinejate logistika, õpitubadeks vajalike materjalide soetamine, vabatahtlikud ja nende ülesanded, viimased kavamuudatused. Sponsoritega võtsime ühendust alles jaanuari kuus, kuna olime eelnevalt fondidest vajaliku toetuse saamises kindlad olnud, kuid tegime

valearvestuse. Võtsime antud konkreetsete sponsoritega ühendust tuginedes tiimiliikmete eelnevatele kogemustele, et need organisatsioonid reageerivad päringutele kiiresti ja enamasti positiivselt. Esitasime Soome esinejate majutus- ja transpordikulude katmiseks taotluse Soome Saatkonnale, millele saime veebruaris positiivse vastuse, ent vähem, kui küsisime (792 euro asemel 400 eurot). Lisaks sellele lõime Facebookis etenduskunstiprogrammi (tehnikarent ja esinejate transport reede ja laupäeva õhtustele sündmustele) läbi viimiseks toetuse kogumiskampaania (vt. *Lisa 2*).

Veebruaris teatas juba sügisel festivali sündmusteks reserveeritud klubi Hetk, et on teinud LFT sündmuste toimumiskuupäevadel topeltbroneeringu ja seda meie kahjuks, kuna tegemist on välisesinejaga, mida ümber ei tõsteta. Situatsioon oli segane, kuna klubis oli vahepeal muutunud programmijuht ning meile edastatud sõnumistes esines vasturääkivusi, st pärast tiimiliikme Birgitiga (võttis nendega turundusküsimustes ühendust) informatsiooni võrdlemist, leidis sõnumites vastukäivat infot. Esialgu teatati Birgitile telefoni teel, et kuupäevad on reserveeritud, ja hiljem otsesuhtluses minuga, et ühe kuupäevaga on tehtud topeltbroneering. Kaalusime uueks kohaks Erinevate Tubade Klubi (keskusest liiga kaugel, erandlik ja lõpuks liiga kallis), Paar Veini (liiga väike, vähe tehnikat), Von Krahl (juba broneeritud), F-Hoonet (liiga suur) ja jõudsime välja kohvik-klubini Protest, mis asus kesklinnas hästi ligipääsetavas kohas, pidas igapäevaselt baari ning kel oli kohapeal kvaliteetne helisüsteemi ja soodsad kontaktid helitehnika rendifirmaga.

Veebruari keskel tühistas LFT peabänd Miau (Soome) isiklikel põhjustel esinemise. Kuna esinemislepingut ei olnud me nendega teinud, siis polnud muud teha, kui kahe nädalaga uus peaesineja leida. Võtsin kõne Soome Gaea Booking & Records agendile Antti Hietalale ning uurisin nende esindatud The Hearing artisti esinemisgraafiku kohta. The Hearing oli juba reserveeritud, kuid Hietala oli valmis mulle teisi Soome naisbände ja sooloartiste soovitama. Sain kontakti sooloartistiga Ninni Forever Band, kes oli väga valmis meile vaid majutus- ja transpordikulude katmisel esinema tulema.

Pidasime koosolekud 07.02 ja 17.02, kus arutasime läbi, kes mis meediaesindajaga ühendust võtab, kes pressiteate koostab ja millal selle välja saadame, trükimaterjalide trükkimineku ning muud turundus- ja meediaplaani puudutavad küsimused. Leppisime kokku, et taotleme Kultuurkapitali 2014. aasta I vooru näitekunsti sihtkapitalilt improteatri honorari ja tehnikarendi kulude katet (taotlust ei rahuldatud). **Veebruari viimasel nädalal** kolisin festivali ettevalmistamiseks Tallinnasse ja pidasime 24.02 ja 26.02 kontaktkoosolekud, kus

rääkisime läbi turunduse ja meediaplaaniga seotud küsimused. Koostasime plakatite jaotuse nimekirja, mille põhjal riputasid vabatahtlikud plakatid Tallinna menukohtadesse. Saatsime osa plakateid Tartusse, kus Tartu koordinaator Nata-Ly need menukohtadesse viis. Koos Birgitiga korraldasime Facebooki liitumiskampaania, tasuta kinopiletite, informatsiooni jm tööjaotuse. Brigitta ja Aet tegelesid pressiteatega ning mina ja Birgit festivali kutsete loomisega ja avamisele kutsumisega. Kuu viimasel nädalal läks trükki festivali voldik (vt. *Lisa 5*) ja teele esimene pressiteade ja kutsed avamisele. Kuu lõpus sai vahepeal passiivsena tagaplaanile jäänud näituse idee uue elu sisse näituse koostaja aktiviseerumise näol, kes avaldas valmisolekut näituse tekstid siiski kiiresti koostada.

Näituse „Naine ja poliitika“ loomine

Näituse idee tekkis mitteametlikul feministlike aktivistide kohtumisel Tallinnas, kus kohtusin naisajaloouurija Evelin Tammega. Leidsime, et on küllalt palju naisfiguure Eesti ajaloos, kes on olnud ühel või teisel põhjusel märkimisväärsed, ent kes on nüüdsetest ajalooõpikutest välja jäetud. Otsustasime, et on tähtis tutvustada naisi nägu- ja nimepidi ning milles eest nad seisis. Evelin nõustus näituse tekstid koostama ja vajalikud pildid arhiivist otsima. Näitusel said nime ja nägu seitse Eesti naisõiguslast ja feministi ärkamisajast kuni okupatsiooniaastateni välja. Küsisime Wikimedia Eestilt näituse trükkimiseks toetust ning kinol Artis oli pakkuda kohvikus näituse pinda (vt. *Lisa 6*). Rahvusraamatukogust, Kirjandusmuuseumist ja Eesti Rahvusrhiivist otsitud piltide näitus valmis veebruari kuu lõpus toimetaja Aeti, ajalooouurija Evelini ja kujundaja Birgiti koostöös.

Festivali toimumise periood (3.–8.03)

Vastutajad: projektijuht (mina), projektijuhi assistent (Brigitta), projekti koordinaator (Dagmar), pressiesindaja (Aet).

Nädalavahetus enne festivali pidasime koosoleku, kus arutasime läbi festivalinädala ajaplaani ja tegevused vastutajate kaupa, sotsiaalmeedia plaani, meediasuhtluse ja kohapealsed jooksvad küsimused. Festivalinädalal lahendasin jooksvaid korraldus- ja koordineerimisküsimusi: panime kino kohvikusse trükist tulnud näituse üles (vt. *Lisa 6*); jälgisin, et kõik vajalikud materjalid ja vahendid tegevusteks oleksid õiges kohas õigel ajal;

kohtusin heli- ja valgustehnikutega, et tehnikalahendusi üle vaadata; võtsin esinejaid vastu; korraldasin ja koordineerisin Protesti esinejatega lava- ja heliproovid; andsin erinevates meediakanalites intervjuusid; hoidsin LFT sotsiaalmeedia platvorme aktuaalsena (reklaam, teavitused, pildid jne). Korraldasin Protesti LFT lõpupidu, mis sujus intsidentideta v.a bändi Punane enne esinemist tõrkuma hakanud arvuti, mille lahendamiseks kulunud aja esines kontserdi peaesineja. Ninni (peaesineja) oli nõus ning tema esinemise ajal suudeti Punase arvuti korda teha ning bänd sai lavale minna pärast Ninnit.

Festivalijärgne periood – märtsi lõpp – mai 2014

Vastutavad: projektijuht (Nele), visuaaltehnik (Paula), raamatupidaja (Aet)

Pärast festivali lõppu koostasid Soome Saatkonnale toetuse kasutamise aruande ja 2014. aasta festivali meediakajastuse nimekirja (vt. Lisa 4). Planeerisime visuaaltehniku Paula Mariaga festivalil salvestatud videote monteerimise ja avalikustamise kava, tasusin olemasolevad arved ja tegin koos Aetiga vajaliku raamatupidamise. Kaks nädalat pärast festivali tegime korraldustiimiga tagasisidekoosoleku, kus arutasime tehtud ja tulevat festivali.

Rohkem kui kaks nädalat pärast festivali kirjutas Protesti programmijuht teatega, et meie DJ kasutatud väike monitorikõlar on rikke tõttu ekspertiisi läinud ja tagasi tulnud otsusega, et kõlari võimendi on n-ö läbi lastud. Programmijuht teatas mulle, et kuna vahepeal pole monitori kasutatud, siis peaks 200 euro suuruse remondikulu tasuma MTÜ Oma Tuba. LFT helimees ja viimasena muusikat mänginud DJ kinnitasid mulle, et tehnika oli korras. Lisaks ei korjanud tehnikat öösel kokku meie tiim, vaid mulle klubist appi suunatud noormees. Seetõttu selgitasin vastuses, et kuna tehnika seisukorda ja riket ei fikseeritud kohe pärast sündmust 8. märtsil ja lisaks kõikide osapooltega ei võetud enne ekspertiisi saatmist ühendust ning arvesse võttes, et meie tiim seda kokku ei korjanud, siis leiame, et monitorikõlari remondikulud pole MTÜ Oma Tuba katta. Antud kirjale vastust ei saanud, ent 8. aprillil sain kirja OÜ Rööviku (Protesti omanik) omanikult, kes väitis, et nende raamatupidamise andmetel on laekumata MTÜ Oma Tuba arved tehnika rendi eest Protestis. Vastasime MTÜ konto väljavõttega, mis tõestas, et olime raha kolm päeva pärast festivali lõppu üle kandnud. Sellele kirjale me samuti vastust ei saanud.

2.5 Sündmuse rahastus ja eelarve

Rahastus

2014. aasta festivaliks taotlesime sügisel toetust **Balti Ameerika Vabaduse Fondi Balti-Ameerika Dialoogi** programmist California Berkeley Ülikooli soo-ja naisuuringute õppetooli juhtiva õppejõu Paola Bacchetta (USA) loenguteks Tartu ja Tallinna Ülikoolis teemal „Feminist and Queer Direct Action”. Vajasime kulude katmist täies ulatuses ja kui detsembris selgus, et taotlust ei rahuldata, siis loengud ei toimunud. LFT filmiprogramm oli kinole Artis üks mitmest parajasti jooksvast eriprogrammidest, mille finantseerimist taotles Tallinnfilm **Kultuurkapitali** 2014. aasta I voorust. Novembris taotlesime **Kultuurkapitali** 2013. aasta IV jaotusest **näitekunsti, helikunsti ja kirjanduse sihtkapitalist** toetust, et katta etenduskunsti programmi sündmustega kaasnevad kulud, kuid taotlusi ei rahuldatud, kuna LFT eesmärgid ei kattunud sihtkapitalide prioriteetidega või jäid pingereastamise käigus nimekirjast välja. Taotlesime **Wikimedia Eestilt** toetust näituse trükikulude katmiseks, mis kiideti heaks tingimusel, et näitus jääb pärast festivali nende valdusesse.

Tegime Facebookis ülekutse toetada etenduskunsti programmi läbiviimiseks vajalike kulude katmist. **Toetuste kogumiskampania** käigus kogusime kokku 12 invidiidilt 635 eurot. Kaalusime kogumiskampaniaga Hooandjasse mineku ka sügisel, ent otsustasime, et praegu pole Eesti ühiskonnas reaalselt valmidust teemale aktiivset poolehoidu näidata ning lühikesest videost ei piisa, et LFT vajalikkust laiale massile piisavalt põhjendada. Lisaks polnud kogu tiim valmis end Hooandja projekti loomisele pühendama, st peale selle, et tol hetkel said aktiivselt korraldada peale minu veel Brigitta, oli meie visuaaltehnik ülikooliga hõivatud. Seega jäi Hooandja kogumiskampania tegemata ning edaspidi oli meil veel vähem aega, et Hooandjasse projekti esitada. Otsustasime aga, et 2015. aasta LFT jaoks teeme kindlasti kampania Hooandjas.

Küsisime toetust **Ameerika Ühendriikide Suursaatkonnalt, Saksa Suursaatkondadelt ja Goethe Instituudilt**. Pärast nende eitavaid vastuseid pöörasime oma huvi Skandinaavia esinejate vastu ja uue esineja leidmisel taotlesime **Soome Saatkonnalt** 792 eurot Soome peaesineja majutus- ja transpordikulude katmiseks, millele saime veebruaris positiivse vastuse, ent vähem kui küsisime (400 eurot). Kuigi improteater oli eelnevalt nõustunud tasuta

esinema, siis taotlesime toetust **Kultuurkapitali näitekunsti sihtkapitalist 2014. aasta I jaotusest** etenduse helitehnika rendi ja esinemistasude jaoks. Taotlust ei rahuldatud, kuid viisime kõik plaani kohaselt läbi teisi finantsallikaid kasutades (Facebooki kampaaniaga kogutud toetus, Soome Saatkonna toetus).

Detsembris taotlesime **Avatud Eesti Fondi Vabaühenduste Fondi väikeprojektide voorust** toetust tööjõukuludeks ja õpitubade läbiviimiseks. Detsembri lõpus selgus, et AEF VÜF vajab meilt garantiikirja, mis kinnitaks taotluse eelarves esindatud omafinantseeringut 18 000 euro ulatuses. Selle raha kindlat olemasolu polnud sel hetkel võimalik garanteerida, sest see oli toetus, mille taotluste vastuseid BAFF-ilt ja Kultuurkapitalilt parajasti ootasime. Vahepeal oli selgunud BAFF-i taotluse eitav vastus, mis muutis AEF VÜF-i esitatud eelarvet ning ka projekti tegevusi. Komisjon otsustas, et see muutus ei võimalda meil taotluse tehnilisest voorust edasi pääseda. Pärast komisjoni otsust esitasime taotluse õpitubade ja tööjõukulude katmiseks **Hasartmängumaksu Nõukogule**, mida ei rahuldatud. Jaanuaris taotles Dagmar taotles **Eesti Kunstnike Liidult** toetust ja seekord eraldati meile 300 eurot, mille eest osteti õpitubade materjalid (vt. *Lisa 2*).

Eelarve

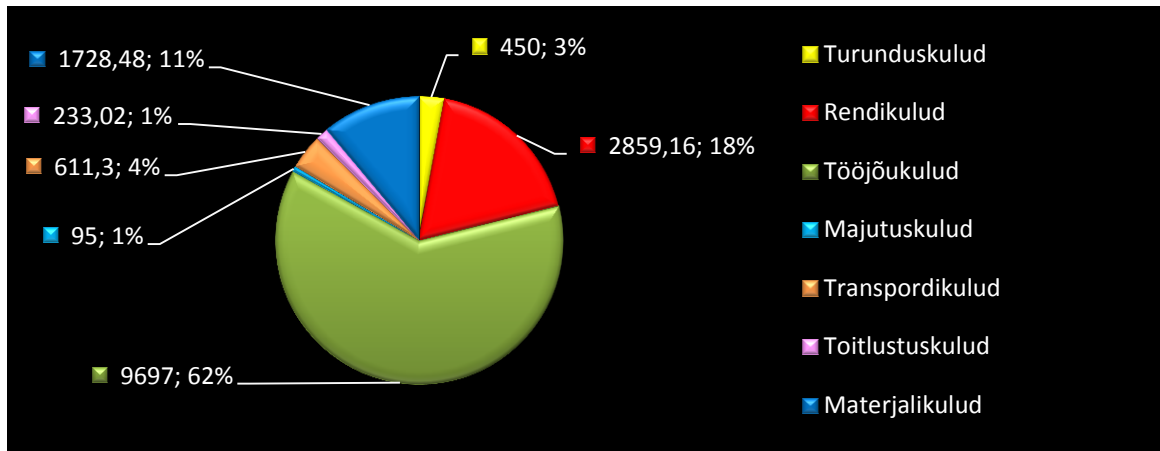
Eelarve on organisatsiooni finantsplaan, mis kujutab strateegilisi plaane mõõdetavate kulude ja oodatavate tuludena.³⁶ LFT festival on siiani toimunud projektipõhisel rahastusel, mistõttu on nelja aasta festivalide eelarved mahu poolest palju erinenud. Alljärgnevalt täpsemalt 2014. aasta festivali planeeritud ja tegelikust eelarvest (vt. *Lisa 2*).

Kulud

Joonisel 1 on kujutatud festivali eelarve **kulud** protsentuaalselt turundus-, trüki-, rendi-, tööjõu-, (k.a vabatahtlik töö), majutus-, transpordi-, toitlustus- ja materjalide kululiikidena, mis moodustavad LFT tegeliku eelarve kogusummas **15 670,96 eurot**. Sellest 61%, vastavalt **9567,92** eurot on kaetud **omafinantseeringuga** (piletitulu, vabatahtlik töö) ning ülejäänud 39%, vastavalt **6103,04 eurot kaasfinantseeringuga** (kogumiskampania toetus, Soome Suursaatkond, kino Artis, Eesti Kunstnike Liit, Wikimedia Eesti). Võrreldes tegelikku

³⁶ *Eelarve koostamine*. 2010. Toim Feldmann, M. Tallinn. AS Äripäev, lk 12.

eelarvet võimaliku planeeritud eelarvega näeme, et vahe on 908,52 eurot tegeliku eelarve kasuks (vt. Lisa 2).

Joonis 1. Festivali LadyFest Tallinn kulude protsentuaalne jaotus. Nele Laos

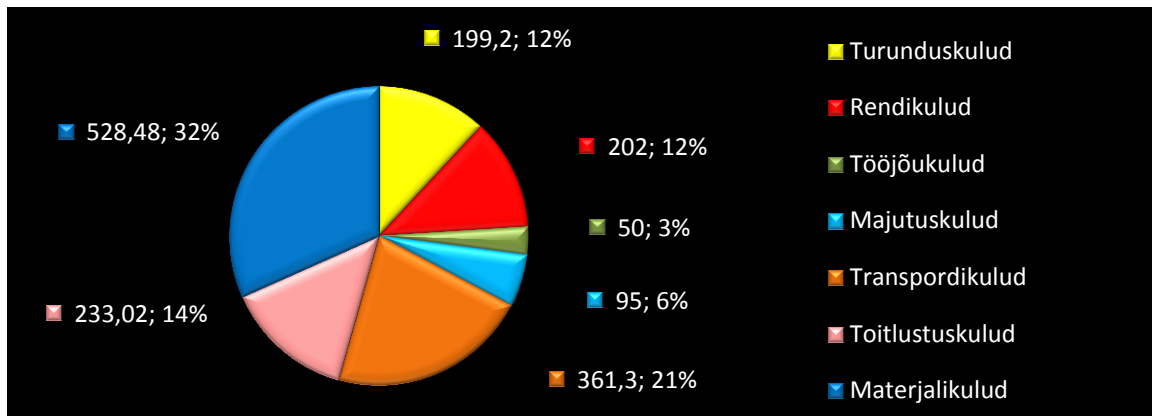
Poliitikauuringute keskuse Praxis uuringus „Vabatahtlike tegevuse majandusliku ja sotsiaalse väärtuse hindamine“ leiti, et tasustamata regulaarset vabatahtlikku tööd tehti Eestis 2009.–2010. aastal 80 miljoni euro väärtuses.³⁷ Samuti toodi samas analüüsis välja, et vabatahtlikud moodustavad mittetulunduslike organisatsioonide tööjõust keskmiselt ligi poole³⁸. Tänu projekti puudulikule toetusele, ent korraldustiimi suurele missioonitundele moodustab vabatahtlikult ehk tasustamata tehtud töö 96% LFT tööjõukuludest (vt. Lisa 2), mis omakorda moodustab üle poole LFT eelarvest. Vabatahtliku töö tegeliku väärtuse hindamine on vajalik selleks, et vabatahtlike tööd sotsiaalsel ja poliitilisel tasandil rohkem väärtustama ja arvestama hakataks.³⁹ Selleks, et näeksime antud festivali korraldamiseks kuluvat palgakulu, arvasin 7 euro bruto tunnihinna ja korraldajate kokku arvestatud töötundide põhjal vabatahtlikult tehtud töö rahalise väärtuse. Seitse tiimiliiget tegid vabatahtliku tööd **1331 tunni** jooksul **9317 euro** väärtuse (vt. Lisa 2).

Nägemaks festivali jooksul tehtud reaalseid kulusid, näitan *joonisel 2* eelarve protsentuaalselt jaotust vabatahtlike tööjõukuludeid kaasa arvestamata. Lisaks, kuna kino Artis finantseeris ja organiseeris kõik filmiprogrammiga kaasneva, siis näitan ka *joonisel 2*, milline näeb festivali kulude jaotus välja siis, kui eraldan lisaks vabatahtlike tööjõukulule kogukulust filmiprogrammi kulud.

³⁷ Kaarna, R., Noor, K. 2011. *Vabatahtlike tegevuse majandusliku ja sotsiaalse väärtuse hindamine*. Poliitikauuringute Keskus Praxis. Tallinn-Tartu, lk 25.

³⁸ *Ibid*, lk 8.

³⁹ *Ibid*, lk 8.

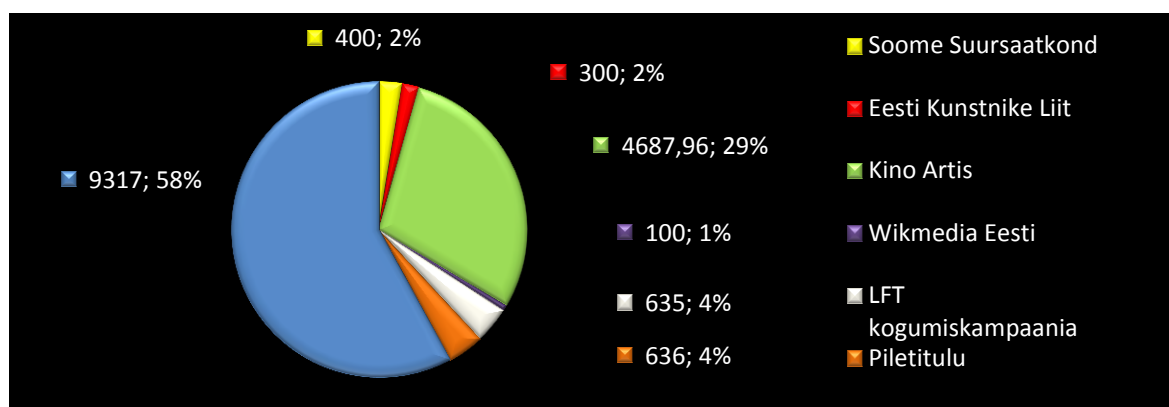

Joonis 2. Festivali LadyFest Tallinn kulude protsentuaalne jaotus arvestamata vabatahtlike tööjõukulu ja kino Artis kaasfinantseeringut. Nele Laos

Joonisel 2 näeb, et vabatahtlike tööjõukulu ja kino Artis kaasfinantseeringut kaasa arvestamata on LFT reaalsed kulud kokku **1666 eurot**. Suurim kuluartikkel on **materjalid (31%)**, mis koosnevad festivali läbiviimiseks tegemiseks tehtud kulutustest. Võrreldes tegelikku eelarvet planeeritud eelarvega näeme, et arhiivikulud ja näituse trükkimise lisakulud tekkisid ootamatute kuludena (vt. Lisa 2). Materjalikuludele järgnevad **transpordikulud (22%)**, mis koosnevad tiimi logistikaga tekkinud kuludest ning Eesti esinejate ja Soome peaesineja transpordikuludes. Eelmainitud kaks kululiiki on eeldatavalt suurimad, kuna tagasime õpitubade läbiviimise vahendid ning katsime tasuta esinenud inimestele transpordikulud. Kolmas suurim kuluartikkel **toitlustuskulud (14%)** moodustub seitsme tiimiliikme ja Soome peaesineja toitlustuskuludest festivali ajal. Planeerisime toitlustada kõiki esinejaid, ent rahastuse puudusel saime toitlustada vaid Soome esinejat. Neljas kuluartikkel **rendikulud (12%)** moodustus kohvikklubi Protesti helitehnika rendist, mis oleks planeeritud eelarve kohasel 40% kallim olnud, kui me poleks saanud tehnikat rentida Protesti firma kaudu (vt. Lisa 2). **Turunduskulud** reklaam-materjalide (plakatid, kleepsud) trükkimise näol moodustasid ilma kino kaasfinantseeringuta **12%** eelarvest (kino kaasfinantseeringuga ~20%). **Majutuskulud (6%)** ja **tööjõukulud** on eelarve väikseimad kulud, kuna enamik esinejaid kas elasid Tallinnas, ei jäänud ööbima, leidsid endale ise või leidsime neile tasuta ööbimiskoha. Ainukese tasulise öömaja hotellis organiseerisime Soome Suursaatkonna toetuse eest peaesinejale Ninni Forever Band. Töötasu maksime vaid helitehnikule, mis tõttu moodustub tööjõukulu eelarvest vaid **3%**.

Tulud

Joonisel 3 on kujutatud festivali eelarve **tulud** protsentuaalselt: Soome Suursaatkond, Eesti Kunstnike Liit, Tallinnfilm OÜ ehk kino Artis, Wikimedia Eesti, LFT kogumiskampaania, piletitulu ja vabatahtlik töö. LFT eelarve kogusummas **16 024,36 eurot**. Sellest 62%, vastavalt **9547,42 eurot** on kaetud **omafinantseeringuga** (piletitulu, vabatahtlik töö) ning ülejäänud **38%**, vastavalt **6071 eurot kaasfinantseeringuga** (kogumiskampaania toetus, Soome Suursaatkond, kino Artis, Eesti Kunstnike Liit, Wikimedia Eesti). Festival lõppes organisatsioonile edukalt piletimüügi käigus tekkinud **tulemiga 405 eurot**, mis on võrreldes eelmise aastate festivaliga hea põhi järgmise aasta festivali eelarvele.

Joonis 3. Festivali LadyFest Tallinn tulude protsentuaalne jaotus. Nele Laos

Põhilise osa tuludest (**58%**) moodustab korraldustiimi **vabatahtlik töö** ja kino **Artis kaasfinantseering (29%)**. Teadmaks tulude jaotust, mis realselt meie organisatsiooni käes liikus, tuleb kahte eelnevat kulu mitte arvesse võtta. Kino kaasfinantseeringut ja vabatahtliku tööd arvesse võtmata moodustavad LFT tulud kogusummas **2071 eurot**. Väiksem osa eelarvest (**38%** ehk **800 eurot**) moodustavad toetused kolmest juriidilisest asutusest (saatkond, mittetulundusühingud). Rohkem kui pool eelarvest (**62%** ehk **1271 eurot**) moodustavad tulud, mis saime teistelt mitte-institutsioonilistelt asutustelt ehk peo piletitulu tekkimisel ja LFT kogumiskampaania käigus, mida pean väga edukaks tulemuseks. Reede ja laupäeva õhtustele sündmustele tuli eeldatud arv inimesi: reedesele improteatri etendusele said kõik istumis- ja seismiskohad täis ja laupäeval lõpupeol oli klubi tipp hetkel rahvast väga täis. LFT festivalile on nelja aastaga tekkinud sündmuseid hindav publik ja toetajaskond, mis põhjendab mõtet järgmine aasta projektiga Hooandjasse pöörduda ning tõestab, et selline festivali formaat suudab Eestis ennast välja kanda.

2.6 Koostööpartnerid ja toetajad

Koostööpartnerid

Soovisime ühe festivali alla koostööd tegema panna erinevad koostööpartnerid: ametlikud (Tallinnfilm OÜ eesotsas kinoga Artis) ja mitte-ametlikud (Anna Haava hõivatud maja, raamatukogu Kapsad); akadeemilised (ENÜS) ja mitte-akadeemilised (Vagina Pride'i grupp) organisatsioonid, et rohujuure-tasandi aktiviste, ametlike organisatsioonide ja akadeemilise kogukondi teineteisele lähemale tuua ning neid samal tasandil koostööd tegema panna. Otsisime finantsilist ja mitte-finantsilist tuge erinevatelt koostööpartneritelt, kelle toel LFT nii tehniliselt kui sisuliselt toeks sai.

LFT suurim koostööpartner oli OÜ Tallinnfilm juhitud kino Artis, kes oli valmis osa LFT programmist koordineerima finantseerides ja organiseerides naisrežissööride eri filmiprogrammi. Nii LFT kui kino Artis võitsid koostöösuhetest, kuna kino Artis võitis oma brändile teatud grupis tuntuks ning LFT ei pidanud ise antud väljaminekut tegema. Ka Eesti LGBT ühing (eelkõige OMA Keskusega), Eesti Naisüliõpilaste Selts, raamatukogu Kapsad ja Anna Haava hõivatud maja on ühendused, kellega jagame teatud tasanditel samu väärtusi (inimõigused, rohujuure-tasandi aktivism jm) ja kes võimaldasid meile tasuta ruumid sündmuste läbi viimiseks ning reklaamisid meid oma turunduskanalites.

Kaasasime korraldajatena koostööpartnerid Küpsikoda, Vagina Pride'i grupp, kes viisid läbi LFT õpitoad ja Eesti Naisüliõpilaste Seltsi (ENÜS), kes organiseeris LFT programmi raames perevägivalla ennetamise aruteluõhtu. Esialgselt planeeritud koostöö Läti ühenduse Skapisega ei teostunud esinejate haigestumise tõttu. LFT festivali kontseptsioonist lähtudes on koostööpartnerid ka kõik ülejäänud esinejad, sest nii improteater Impeeriumi liikmed kui ka kontserdil esinenud muusikud esinesid festivalil samadel tingimustel (tasuta enda oskuse jagamine) kui Küpsikoda või ENÜS. Kuigi tegemist oli meelelahutusega n-ö hariva õpitoa asemel, siis toetas naisartistide esinemine otseselt festivali eesmärki olla nähtaval ja näidata eeskujuna.

Toetajad

Toetamine ehk patroneerimine on riiklike või omavalitsusasutuste rahastajate ning fondide või eraettevõtjate poolt teatud eluvaldkonna eesmärgipärane rahastamine.⁴⁰ Põhjused, miks teatud iniviidid või organisatsioonid otsustavad toetada on erinevad, ent LFT toetajad jagunesid hinnanguliselt kahte gruppi: organisatsioonid või iniviidid, kellega jagasime ühiseid väärtusi ning organisatsioonid, kes parandavad teoga organisatsiooni üldist mainet.⁴¹ Facebooki LFT kogumiskampania oli suunatud inimestele, kes toetavad festivali ideed ning on valmis isiklikult festivali jaoks rahaliselt panustama. Rohkem kui 15 euroga toetanud inimestele pakkusime festivali lõpupeole tasuta sissepääsu kahele. Eesti Kunstnike Liit on eelmistel aastatel LFT-d toetanud ning toetas ka sel aastal õpitubade kulude katmist. Nii Wikimedia Eesti, Soome Suursaatkond (motiiviks Soome muusikaekspord, toetus feministlikule liikumisele Eestis), Prantsuse Instituut ja Taani Suursaatkond (motiiviks kultuuri- ja filmiekspord) toetasid festivali ühiste huvide tõttu, kuid ka mainekujunduseesmärgiga.

„Sponsorlus (..) on eraettevõtja ja kultuuriprojekti vaheline ärisuhe, millest võidavad mõlemad osapooled. Ettevõtte eesmärgiks on parandada toodete või teenuste (..) üldist mainet. Tavaliselt toimub spondeerimine reklaami ostmise, toote- või üritusturunduse või muude turundusvahenditega.“⁴² Korraldasime Solarise Keskuses kaks programmilist sündmust, mis tõttu võimaldas Solarise Keskus LFT-le sponsorkorras reklaamiaega keskuse siseraadios ja sise- ja välisekraanidel ning uudiskirjas ja sotsiaalmeedias. Samas ajal polnud Solarise Keskus huvitatud meile keskuse logo jagamast, mida oma kanalites toetajatena näidata. Tiimiliikme Birgiti sõnul motiveeris Solarise Keskust meid toetama idee, et LFT toob Solarise Keskusesse „erineva elustiili“ inimesi, kes seal „erinevat elustiili toetavatest tegevustest“ osa võttes Solarise Keskusele lojaalsemaks muutub. See polnud meid motiveeriv faktor, kuid paraku oli tegemist pakkumisega, millele polnud turunduslikus mõttes ka otstarbekas kasutamata jätta (vt. punkt 2.7).

Väraska Originaal võimaldas esinejatele ja korraldustiimile 80 pooleliitrist veepudelit ning Lux Express väljastas kolmele Läti esinejale Riia-Tallinna edasi-tagasi piletid. Iseenesest pole ei Väraska ega Lux Express festivali kontseptsiooniga seotud, ent sellises mahus vesi ja piletid

⁴⁰ Kivilo, A. 2006. *Eraettevõtte kultuuri spondeerimise ja toetamise motiivid ja tavad Eestis* – Rmt: Kuidas korraldada kultuuri? Tallinn. Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, lk 22.

⁴¹ *Ibid*, lk 33.

⁴² *Ibid*, lk 23.

tundusid piisavalt väike väljaminek, et kahe firma poolt tuldi toetusega heal meelel vastu. Leidus ka ootamatuid keeldujaid: kui otsisime toetust alkoholi müüvatelt ettevõtetelt, et näituse avamiseks veini saada, siis keeldus üks firma põhjendades, et ei soovi end „selles sfääris“ reklaamida.

2.7 Turundus- ja meediaplaan

Bennett (1995) käsitleb turundusena järgmist: „Ideede, kaupade ja teenuste kontseptsiooni, hinnakujunduse, promotsiooni ja jaotuse planeerimine ning teostus, tagamaks vahetust, mis rahuldab individuaalseid ja organisatsioonilisi eesmärke.⁴³ Eelnevat arvesse võttes koostasime LFT turundus- ja meediaplaani (vt. *Lisa 3*), mis põhineb seisukohal, et festivalist võtavad enamasti osa eesti keelt rääkivad; kõrgharitud, kuid keskmise sissetulekuga; mitte-konservatiivsed; vallalised või partnerlussuhtes olevad; Tallinna (või sel aastal ka Tartu) linnas elavad noored ja täiskasvanud inimesed. Selle segmenteeritud grupini jõudsimise geograafilises plaanis LFT reklaam-materjali (plakat, kleeps, voldik) laiali jagades enamasti Tallinnas ja (vähem) Tartus. Demograafilises plaanis suhtlesime antud grupiga läbi ETV, Raadio 2, ajalehtede KesKus ja Mürileht ning jõudsimeni nendeni sotsiaalmeedia suhtlusplatvormi Facebooki ja kodublogi kaudu. Sel aastal alustasime tegevusi uue publiku segmendini, nimelt Tallinna noore venekeelse elanikkonnani jõudmist, kes on siiani passiivse valiku tõttu kommunikatsiooniväljast välja jäetud. Tõlkisime festivali sündmuste informatsiooni ja reklaamisime festivali audioklipiga Raadio 4-s.

Turundusplaani

Reklaamisime festivali trükimaterjalide (plakat, voldik, kleeps), veebiturunduse (kodublogi, Facebook, kino Artis veeb) kui ka erinevates riiklike ja kohalike avalike turunduskanalite (Solarise turunduskanalid, ERR-i kultuuriteated) kaudu (vt. *Lisa 3*).

⁴³ Kolb, B. M. 2005. *Kultuuriturundus*. Tartu. AS Atlex, lk 54.

Tele- ja raadiokanalid

Eesti Rahvusringhäälingu (ERR) kultuuriteated pakuvad mittetulundusühingutele tasuta reklaamiaega ERR-i kanalites. Broneerisin LFT-le reklaamiajad ETV-s, Raadio 2-s, Vikerraudios ja venekeelses Raadio 4-s. Veebruari keskel valmistas Birgit visuaaltehnika Paula Maria ja Aeti abiga eesti- ja venekeelsed video- ja audioklipid, mille helitaustaks palusime helimotiivi nais-bändi Hello Killu laulust „No War, No Grants“, mille õigus meile anti. Videoklipi näidati ajavahemikus 24.02–7.03 üks kord päevas ETV1-s või ETV2-s ning audioklipi lasti ajavahemikus 22.02–8.03 üks kord päevas Raadio 2-s, Raadio 4-s ja Vikerraudios. Lisaks avalik-õigusliku reklaamkanalile andis meile reklaamiaega Solarise keskus ning LFT 10 sekundilist video- ja audioklipi lasti keskuse siseraudios ning näidati keskuse välisfassaadi ekraanil, maja ümber asutavates ekraanides ja sisetelerites. Solarise hinnangul jõuab nende kanalite kaudu info ühes nädalas 800 000 kontaktini.

Trükitud turundusmaterjalid

Trükkisime Birgiti loodud visuaalse identiteedi (vt. *Lisa 5.1, 5.2*) põhjal A4 suuruses plakateid (vt. *Lisa 5.4*) Tallinna ja Tartu tasuta kohtadesse ülesriputamiseks ning A0 (vt. *Lisa 5.5*) ja B1 plakatid Artis kino kohvikusse ja koridori reklaamtahvlile. Tallinnas riputasime erinevatesse avalikesse kohtadesse 70 plakatit ja Tartus 20 plakatit. Lisaks plakatitele trükkisime LFT kleepsud (vt. *Lisa 5.3*) ja voldiku (vt. *Lisa 5.6*) kogu kava ja sündmuse tutvustava infoga, mida jagasime võimaluse korral plakati jagamiskohtadesse ja külastajatele. Jõudsime plakatitega tänavale liiga hilja (17.02 asemel 21.02), sest kava kinnitamine lükkus paar päeva nädalavahetuse tõttu edasi. Järgmine aasta teeme kindlasti nõ eelreklaam plakateid (ingl k *teaser-poster*), et pääseksime LFT visuaaliga varem tänavapildile kui kava on veel kinnitamisel.

Veebikanalid ja sotsiaalmeedia

MTÜ Oma Tuba on alates 2008. aasta jaanuarist pidanud blogi (vt. [ladyfesttallinn](#)) keskkonnas blogspot.com, mis on Tumblri ja Wordpressi kõrval brändina vananenud. Enne järgmise aasta festivali on plaan LFT kodublogi uude keskkonda ümber tõsta. Vaadates LFT blogi külastajate statistikat, näeb selgesti, et 2014. aasta festival on jõudnud palju rohkemate inimesteni: kui eelnevate aastate blogikülastajate arv on festivalile eelnenud ajal jäänud napilt

alla 1500 külastuse kuus, siis 2014. aastal on see arv üle 2200 külastuse märtsikuus ning 2014. aasta festivali kava on blogi statistika põhjal aegade populaarseim positus. Külastajate arv suurenes ka seetõttu, et uuendasime blogi inglise ja osaliselt vene keelde tõlgitud festivali informatsiooniga, et kaasata rohkem inimesi. Samuti kirjutasid festivali jooksul toimunust iga päev kaks vabatahtlikku, mis kasvatas blogilugejate arvu festivali jooksul veelgi.

Kuna festivali algusaastal oli loodud Facebooki LadyFest Tallinna konto mitte lehekülje, vaid persoonina, siis otsustasime LFT Facebooki strateegiat muuta. Seni oli LFT Facebookis eksisteerinud persooni, mitte leheküljena, mis ei võimaldanud jälgida kasutajate ja postituste statistikat ning kasutada muid, vaid lehekülgedele mõeldud rakendusi. Seega lõime LFT-le Facebooki lehekülje, millele tegime liitumiskampaania ja kirjutasime kõikidele seni LFT persooni sõbraks lisanud inimestele eraldi. Tulemusena liitusid 1228-st sõbrast uue leheküljega 552 inimest. Samuti lisati Solarise Keskuses toimuvate LFT sündmuste kava Solarise iganädalasse uudiskirja, millel on ligi 5000 tellijat. Info kuvati ka Solarise kodulehel ja Facebooki kodulehel ning 3. märtsil lisati teade LFT toimumise kohta Solarise pressiteates, mis saadeti välja läbi nende enda PR firma KPMS.

Meediaplaan

Festivali eel võtsid pressiesindaja Aet ja meediasuhtluse koordineerija Brigitta ühendust eelnevatel aastatel festivali kajastanud ajakirjanikega ning uurisid, kas nad on huvitatud festivali kajastamast. Festivali eel andis Aet raadiotele Elmarile intervjuu ning ajalehes Keskus avaldati LFT-st lühike kommentaar tulevate sündmuste rubriigis. Selle aasta meediakajastus (vt. Lisa 4) festivali alguses oli edukas: festivali esimesel päeval olime esindatud videoklipi ja uudisena ETV kultuuriuudistes ja põhjaliku artikliga Eesti Päevalehe (EPL) veebiväljaandes. Märkimisväärne on see, et esialgu pidi artikkel EPL-i paberväljaandesse minema, ent viimasel hetkel otsustati meile teadmata põhjusel ümber. Festivali teisel päeval andsin koos Brigittaga intervjuu Klassikaraadio Delta saatele. Lisaks televisioonile ja raadiotele olime festivali jooksul kajastatud Müürilehe paberväljaandes festivali tutvustava artikliga ja veebiväljaandes filmiprogrammi tutvustava artikliga ning ajakirja Naised paberväljaandes. Lisaks avaldasid LFT pressiteate uudisena mitmed veebiportaalid, nagu Femme.ee ja Õhtuleht.ee.

2.8 Riskianalüüs

Festival on olnud korraldajatele seni täielikult vabatahtlik töö, mis nõuab põhitöö, õpingute ja pereelu kõrvalt palju aega ja pühendumist. Väga suureks riskiks on korraldajaväsimus, st ühel hetkel väsivad tegijad festivali korraldamisest ära. Väsimus väljendub tihti motivatsiooni languses ja konfliktides, mida meie tiimi kommunikatsioonidünaamikas tähendasin. Sellist tüüpi võimalike probleemide puhul pidasime silmas jagatud vastutuse printsiipi, st rääkisime eelnevalt läbi ja jagasime vastutuse võimalikult mitme inimese peale. Samuti aitab läbipõlemise vastu vastutuse jagamine erinevatel perioodidel: kui alguses koostasime taotlusi ettevalmistava perioodi käigus koos Brigittaga, siis jaanuari kuus vahetas tema koha välja Aet ja Birgit, kes võtsid osa Brigitta ülesandeid enda peal ning alustasid turunduse, taotluste koostamise jm tegevustega.

Tihti võib juhtuda, et tehnika veab sündmuse käigus ühel või teisel moel alt. Reedel Protesti improteatri etenduse jaoks tehnikat üles panema minnes selgus, et eelnevalt kokkulepitud valgustus läheb samal õhtul kasutuse teise lokaali, mis tõttu jäime meie ilma valguseta. Meie valgustehnik töötab BFM-i valguslaos, mis tõttu saime probleemi kiirelt ja soodsalt lahendatud. Laupäeval kontserdil tõrkus töötamast bändi Punane arvuti, mis oli vajalik MIDI-klaveri mängimiseks. Lahendasin olukorra vahetades bändi Punane ja peaesineja Ninni Forever Band esinemise. Nende esinemise ajal lahendasin paari kohal olnud inimesega, kes arvuteid tundsid, probleemi ning Punane esines edukalt viimasena. Probleeme tekkis Prantsuse Instituudi voogamis-süsteemil (*streaming*) põhinevate filmide näitamisega, kuna kino projektsionistid puutusid esimest korda kokku sellise veebiülese, filmi arvuti vahemälusse allalaadiva süsteemiga, mis tekitas kahe Prantsuse filmi näitamise alguses pingelisi hetki. Õnneks toimus efektiivselt ja kiiresti Prantsuse Instituudi veebipõhine abikeskkond, kust sain päringu esitamisel väga kiiresti vastuse. Peale projektsionistide kogenematuse oli probleem filmide näitamiseks kasutatavate arvutite tarkvarauuendustes.

Kultuurisündmuse korraldamisel on alati risk, et mingil põhjusel tuleb oodatust vähem või liiga palju rahvast. 2014. aasta festivali lõpupeole tuli 180 inimest ning klubi Protest oli selleks piisava suurusega koht. Publiku arvukust soosis klubi asukoht kesklinnas ja soodne piletihind. Alati on risk, et mõne esinejaga juhtub õnnetus, ta jääb haigeks, ei jõua sihtkohta vms. Kaks Läti aktivisti ühendusest Škapis võtsid meiega ise koostööpakkumisega ühendust ja me otsustasime neile pakkuda võimalust läbi viia *zine*-ajakirja õpituba. Paar päeva enne õpituba teatas üks tegijatest, et ei saa haigeks jäämise tõttu festivalile tulla. Teine aktivist tuli

kokkulepitud ajal kohale, ent järgmisel päeval teatas oma saatjale (festivali vabatahtlik), et on haige ega vii õpituba läbi. Meieni jõudis informatsioon tema seisundist reageerimiseks liiga hilja, sest oli tekkinud infosulg vabatahtliku ja korraldajate vahel. Mingil põhjusel ei andnud vabatahtlik varem teada, et esineja on lahkunud. Pakkusin tol hetkel variandina koomiksi joonistamise õpituba korrata, ent koomiksi õpitoa juhendaja polnud tol hetkel valmis nii kiiresti reageerima ja olime sunnitud õpitoa ära jätma.

3. SÜNDMUSE HINDAMINE, MÕJU JA ENESEREFLEKTSIOON

Antud peatükis annan hinnangu festivali kordaminekule, kirjeldan sündmuse sotsiaalmajanduslikku mõju ning viin läbi eneserefleksiooni.

3.1 Hindamine

Projekt ja festival sujusid väga lodusalt ning ootamatusi tuli ette vähesel määral. Teiste korraldajate sõnul pole festivali varem nii organiseeritult tehtud kui sel aastal. Eelnevatel aastatel korraldati nii nagu osati ja panustati nii nagu jõuti. Sel aastal hindasid tiimiliikmed kõrgelt vastutusvaldkondadesse jagatud ja tähtaegadest kinnipidavat ladusat korraldusprotsessi. Hackmani ja Oldhami (1980) töökujundamismudeli järgi võib hästikavandatud tööprotsess tõsta töötaja motivatsiooni. Nad väitsid, et väitsid, et töötaja motivatsioon, rahulolu ja töö tulemuslikkus paranevad, kui töötaja kogeb tänu hästi kavandatud tööprotsessile oma töö tähenduslikkust ja vastutust ning on oma töö tulemustest teadlik. Hästi kavandatud tööprotsessil on viis töötunnust: töö nõuab erinevaid oskusi, ülesanded on selged ja olulised, töö on piisavalt iseseisev ja töö eest saadakse piisavalt tagasisidet.⁴⁴ Leian, et osa rahuolust projektiga tulenes eelmainitud uurijate seatud tingimuste täitumisest.

Kindlasti oleks ettevalmistusfaasis informatsioon kiiremini liikunud ja tiimisisene kommunikatsioon parem olnud kui oleksin Viljandi asemel Tallinnas elanud. See mõjutas ka olukordi, kus kokkulepitud kohtumised võimalike partneritega muutusid ning minul polnud võimalik Viljandis olles kiiresti reageerida. Sel juhul palusin kohtumistele minna mõnel teisel tiimiliikmel, mis oli problemaatiline, kuna nemad polnud läbirääkimist vajavatest temadest lõpuni teadlikud.

Peaaegu kõik plaanitud sündmused realiseerusid täies ulatuses. Veebruaris lõplikult kinnitatud kavast jäi tegija ootamatu haigestumise tõttu ära üks õpituba, kuid rohkem programmilisi

⁴⁴ **Brooks, I.** 2008. *Organisatsioonikäitumine: üksikisik, rühm ja organisatsioon*. Tallinn. Tänapäev, lk 89–90.

muudatusi ei tekkinud. Mitmed algselt planeeritud ideed ei jõudnud programmi puuduliku rahastuse ja ajapuuduse, ent ka lahkkelide tõttu. Näiteks jäi esineja ja korraldajate poliitiliste vaadete lahkkelide tõttu ära esialgselt planeeritud koostöö Eesti transseksuaalsete ja transvestiitsete inimeste ühendusega Gendy, mille asemel planeerisime Läti aktivistide *zine*-ajakirjade valmistamise õpitoa. Lisaks planeerisime Tartusse veel sündmusi, nagu naisrežissööride filmi Tartu Elektriteatris ja Poetry Släm! naiste eri kohvikus Naiiv. Samuti olin valmis eelmise aasta LadyFesti ajal aset leidnud Liisa Pasti verbaalse vägivalla õpituba „Ära kaaguta“ Viljandi Kultuuriakadeemiasse tooma, ent tegijate tiheda ajagraafiku tõttu pidime plaanist loobuma. Esialgse plaani kohaselt oleksin organiseerinud ka tasuta bussitranspordi Viljandi-Tartusse-Viljandi liinil, et Viljandi inimesed oleksid saanud LFT Tartu eri sündmustest osa võtta, ent finantsressursside puudusel pidime selle ära jätma.

Minu hinnangul jäime festivali turundamisega kuni nädal aega hiljaks, sest jäime ootama kava lõpliku kinnitamist, mis lükkas edasi plakatite trükkimineku tähtaega. Oleksime pidanud tegema eel-reklaami plakatid (*teaser*), ent jäime ootavale seisukohale, mis lükkas ka edasi voldikute kujundamise ja trükkimise tähtaega, mis omakorda vähendas kino Artis kinoprogrammi reklaamimise aega. Järgmine aasta vajame eraldi positsioonidele turundajat ja kujundajat, sest sel aastal ei jõudnud üks isik kahte positsiooni efektiivselt täita.

Lõpuni oli kahtlusi klubiruumi mahutavuse pärast, kuid Protest osutus piisavalt suureks. Soovisin teha kontserti, mida inimesed tuleksid kuulama, mitte peo, kus taustaks mängib *live*-bänd ning seetõttu alustasime etendusega kell 21.30 ja kontsertiga kell 22.00, sest hiljem alustasime oleks tähendanud väsinumat ning ehk ka rohkem purjus publikut. Kuna ma polnud varem Tallinnas klubiõhtut korraldanud, siis ei olnud kindel piirkonna publiku küllastamisharjumustes, ent lõpuks saabus LFT publik nii etendusele kui ka kontserdile algusajaks. Peaesineja Ninni Forever Band mängis arvatult teistsugust stiili muusikat kui ennast välja reklaamides: eeldasime, et ta saab olema LFT peo tantsuline finaali, ent selle asemel tegi ta palju lühikesi eksperimentaal-lugusid. Samas oli ta nõus kiirelt reageerima, kui Punane õigel ajal tehniliste viperuste tõttu esinema minna ei saanud.

Tagasisidest selgus, et korraldustiim jäi ettevalmistava protsessiga ja festivaliga rahule. Loomulikult olid ühed perioodid erinevatele liikmetele intensiivsemad ja stressi tekitavad kui teised (Brigittale ettevalmistav periood, Birgitile festivali-eelne periood pingeline ja vastupidi), kuid see käib sellise töö juurde. Kuna tundus, et näitus ei saa festivali ajaks valmis, siis keskendusime kava kinnitamisele, et reklaammaterjalid trükki anda, ent kui näitus taas

päevakorda tuli oli kujundaja Birgitil vaja väga palju korruga teha. Korraldustiim oli rahul, et programm käsitles mitmeid aktuaalseid ja erinevaid teemasid, ent võrreldes eelmise aastaga oli selle aasta sõnum rohkem peavoolule (*mainstream*) suunatud. Mitte-ametlik küllastajate tagasiside oli positiivne: inimestel oli hea meel, et sellise kontseptsiooniga festival eksisteerib, mis tegeleb nendele tähtsate teemadega. Korraldustiim tegeleb teemadega, mis tundub võrdselt ka publikule tähtis olevat, mis näitab, et oleme jõudnud õige publikuni. Lisaks jõudis minuni korraldusprotsessi käigu positiivne tagasiside sooviga LFT erisündmusi väljaspool Tallinna (Pärnus ja Viljandis) korraldada.

Festivali korraldati sel aastal neljandat korda. Selle aja jooksul on toimunud palju korraldustöö arenguid. Sel aastal oli tiimisisene töökorraldus organiseeritum, tegevus- ja vastutusvaldkonnad kindlamini fikseeritud ja festivalil koostööpartnereid rohkem. Igal aastal osa võtnud osalejate ja korraldajate sõnul oli 2014. aastal turunduse ja meediakajastuse tase võrreldes eelmise aastaga laiem ja reklaam sihtgrupile suunatum. Pidasime ja peame väga tähtsaks venekeelses meediasse jõudmist, mis sel aastal raadio 4-s teoks sai ja järgmine aasta tiimisiselt rohkem tähelepanu saab. Eelmiste aastate korraldajad märkisid, et selle aasta lõpupeol oli erinevalt eelnevatele aastatele palju uusi nägusid. Kui alguses on festivalil osalenud rohkem lähedased, tuttavad, oma ringkonnad, siis sel aastal oli teistsuguseid inimesi. Seega on festival hakanud saama suuremat kandepinda, mille põhjal julgeme järgmine aasta rahatuse kogumiseks pöörduda Hooandjasse, korrata LFT Tartu eri programmi ning püüda leida väljaspool Tartut ja Tallinna õhinapõhiseid aktiviste, kes sooviksid kohapeal LFT erisündmusi läbi viia.

3.2 Sotsiaalmajanduslik mõju

Sotsiaalmajanduslik mõju on projekti käigus tekkinud ühiskonda ja sisemajanduse koguprodukti mõjutav mõju, mis võib olla kellelegi või millelgi kahjulik või kasulik ning mis omakorda jaguneb otseseks ja kaudseks mõjuks. Otseste mõjude alla kuuluvad korraldajate investeeringud, hangitud toetused ja küllastajate kulutused. Kaudsete mõjude alla kuuluvad tänu sündmustele toimuvad täiendavad investeeringud, projekti sihtgruppide ettevõtlikkuse ja heaolu tõus (positiivsed emotsioonid, haritus, rahuolu)⁴⁵ ning uued koostöövõrgustikud ja

⁴⁵ Eesti Konjunkturiinstituut. 2010. *Kultuuri- ja spordisündmuste regionaalse majandusliku mõju hindamine ja analüüs – Viljandi Kitarrifestival*. Tallinn, lk 7.

sõlmitud kontaktid.

LFT festivalist said **otsest majanduslikku kasu** Tallinnfilm OÜ (reklaam-materjalide printimine, kinokäive); kohvikklubi Protest (baaritulu); Metropoli hotell (Soome esineja majutus); Restoran Von Krahl Aed (Soome esineja toitlustus); Elron ja erinevad bussifirmad (Eesti esinejate transport); OÜ Büroomaailm ja Solarise Toidupood (materjalide ostmise); Filmari OÜ (näituse piltide printimine); MTÜ Wikimedia Eesti (andsid meile sisendi ja meie neile väljundi, st maksid näituse koostamise eest, mis jäi nende valdusesse); Kino Artis kohvik (kohvikutulu festivali avamisel ja nädala jooksul näituse vaatajatelt).

Festival lõppedes oli Oma Tuba MTÜ-le tekkinud piletitulust lisatulu ehk tulem. Investeeringute tootlikust (ROI) kogukulu põhjal arvutades ($ROI = 405^{46} / 15670,96^{47} * 100 = 2,58\%$) selgub, et festivali investeeringute tootlikus on 2,6 %. Arvutades investeeringute tootlikust vaid omafinantseeringu põhjal, on festivali investeeringu tootlikus 4,2%. Seevastu tähendasid LFT lõpupeole eelnenud piiratud eelarveressursid LFT tiimiliikmetele **otsest kahju**. Rahuldamata jäid kõik taotlused, kuhu olime lisanud korraldustiimi töötasu, mis tähendas osadele tiimiliikmetele negatiivset isiklikku eelarvet, kuna liikmed tasusid projekti käigus tekkinud transpordi-, side- ja elamiskulud isiklikust eelarvest.

LFT festivalist said **kaudset** sotsiaalmajanduslikku **kasu** korraldajad, esinejad, koostööpartnerid ja osavõtjad. Festivali käigus loodud uued kontaktid toovad korraldajatele edaspidi kasu uute võimalike koostööpakkumiste näol. Improteatri liikmed ja kontserdil esinenud muusikud said nähtavust ja saavutasid seeläbi suurema tuntuse. Näiteks tegi Balti Meedia- ja Filmikoolis õppiv LFT visuaaltehnik Paula Maria Vahtra pärast festivali naisräppar Krayst lühidokumentaalfilmi, mida Kray võib oma edasises turunduses kasutada.

Soome, Prantsusmaa ja Taani said kaudset kasu kultuuriekspordi näol. OMA Keskus, kino Artis, Anna Haava hõivatud maja, raamatukogu Kapsad said festivali osavõtjate näol juurde potentsiaalseid uusi osavõtjaid oma maja sündmustel. Projekti kaudne eesmärk on publikut ja osavõtjaid mõjutada indiviidi tasandil nii, et hiljem nende heaolu puudutavad otsused neile kasu tooksid. Festivali kaudne sotsiaalmajanduslik mõjus seisneb selle sotsiaalses aspektis, kuna sündmuste käigus julgustatakse probleemidest arutama ja parandatakse üldist teadlikkust võrdõiguslikkusest, mis julgustab rõhutatud grupe eeskujuga võtma. Seeläbi järeldan, et festivali sihtgrupid saavad juurde julgust ja enesekindlust enda eest seista. Pikemas perspektiivis võivad naised hakata julgema lähisuhte vägivalla puhul rohkem abi otsima või julgema väärilisemat palka või tööd küsida. Tänu palgatõusule või elumuutusele tõuseb nende

⁴⁶ Festivali eelarve tulem (vt. Lisa 2).

⁴⁷ Eelarve kogukulu (vt. Lisa 2).

gruppide elukvaliteet ja rahuolu. Majanduslikust aspektist vaadatuna võimaldavad kõrgemad sissetulekud naistel pankadelt paremini riskilaene saada, mis võib tõsta Eesti naisettevõtjate arvu ja sellega kaudselt sisemajanduse koguprodukti mõjutada.

3.3 Eneserefleksioon

LadyFest Tallinna festivali korraldamine oli mulle mitmes mõttes tähenduslik: tegemist oli rõhutatult suurima vastutusega, mida erialase hariduse omandamise käigus võtma pidin ning võtsin selle kanda korraldades kultuuri sellises valdkonnas, mis ühtib minu isikliku huvi ja moraaliga. Korraldustööprotsessi käigus rakendasin pigem mitte teadlikult oskusi ja teadmisi, mida kultuurikorralduse praktikate käigus olen omandanud, nagu projektikirjutamine, planeerimine, juhtimine, sise- ja väliskommunikatsioonivahendite haldamine jm kultuurikorralduslikud oskused.

Omandasin juurde teadmisi ja oskusi eelarve koostamisest, tiimi kaasavamast juhtimisest, kaasfinantseerimisest ja avalikust esinemisest. Täiendasin ennast sotsiaalmeedia haldamises, turunduses ja üldistes korraldustöö küsimustes. Projekti käigus kordus vana tõde, et korraldajana pean olema aktiivne ega tohi jääda eeldama. See vähendab tunduvalt ootamatuste ja plaanivälise töömahu teket. Suurim väljakutse oli korraldamist alustada nullist vaid ideega ja see viimase lõpparuandeni viia. Kuna siia maani olen erinevatesse kultuuriprojektidesse lisandunud kui programm, eelarve ja rahastus on juba olemas, siis LFT puhul sain neid aspekte algusest peale läbi teha. Nautisin väga loomingulist programmi loomise protsessi ja kuigi olen nelja õppeaasta jooksul kõige rohkem peljanud numbrimajandust, siis antud projektis leidsin end eelarve kokkupanemise protsessi nautimas.

Ettevalmistava perioodi käigus muutusid plaanid palju ja tänu sellele muutusin protsessi käigus palju rahulikumaks, kuna nägin, et avalikustamata programmi on võimalik mitmeid kordi ümber teha. Kuna pidin palju muudatustega kohanema, siis pidin oma kontrollivajaduse järgi andma. Raske oli pärast mitmete toetajate eitavaid vastuseid motiveeritult edasi minna ning motivatsiooni teistelegi jagada. Samas võtsin mina taotluste esitamise perioodi kõige murelikumalt, kui samal ajal mu tiim rahumeelselt kinnitas, et teeme LFT-d kas või null-eelarvega. Erinevus tuli tiimiliikmete suuremast kogemusest projektitööde valdkonnas ning minu noore korraldaja hirmudest. Samuti tekitas vahel raskusi projekti distantsilt korraldada, kuna asusin ettevalmistava perioodi jooksul Viljandis. Rahuldustpakkuvaim hetk oli

positiivne tagasiside tiimilt ja külastajatelt hästi organiseeritud korraldusprotsessi ja huvitava festivali eest.

Üks tähtsamaid hetki toimus 2013. aasta lõpus, kui tajusin, et TÜ VKA-st tulnud kultuurikorraldajad moodustavad koolkonna, mis jagab korralduses teatud samu meetodeid ja põhimõtteid, mida ei peaks iseenesestmõistetavalt võtma. LFT festivali tehes töötasin koos erineva ettevalmistusega inimestega erinevatest kultuurivaldkondadest, tänu kellele õppisin paremini tiimi tundma. Koostöö sellise grupiga oli väga hea kastist välja mõtlemise harjutus, kuna siiani olen enamasti töötanud tiimides, kus oli peale minu veel keegi teine TÜ VKA keskkonnast. Töö käigus õppisin oma oskustes ja teadmistes uut väärtust nägema ning tajusin oma vajalikku kohta tiimis. Järgmise aasta LFT-d korraldades pean meeles kiiremini ja efektiivsemalt reageerida, aga ka vähem, ent efektiivsemalt mõelda.

KOKKUVÕTE

Käesolevas töös tutvustasin oma loov-praktilise lõputöö LadyFest Tallinna (LFT) festivali teekonda algsest ideest, programmi loomise ja selle täideviimiseni kuni lõpparuandeni välja. Lõputöö kirjaliku osa eesmärk on analüüsida ja struktureerida tehtud praktilist tööd, mis oli mulle väga rikastav protsess. Töös annan kolmes peatükis ülevaate festivali kontseptsioonist, korraldusprotsessi käigus tehtud tegevustest ning analüüsin tehtud tegevusi isiklikust ja laiemast vaatepunktist lähtudes.

Eestis MTÜ Oma Tuba poolt 2014. aastal märtsi alguses neljandat korda korraldatud LadyFest Tallinn festival on rohujuure-tasandil korraldatav vabaformaadiline ja mittetulunduslik feministlik naiskultuurifestival, mis tõstab esile ja tähtsustab erinevates kultuuri- ja muudes valdkondades tegutsevaid naisi (ning inimesi, kes end enamiku osa ajast naistena identifitseerivad) ning lahkab naistega seotud teemasid ja probleeme.

3.–8. märtsil 2014 Tallinnas ja Tartus toimunud festivalist võttis erinevate sündmuste kaudu osa hinnanguliselt kuni 700 inimest, kes osalesid praktilistes õpitubades ja teoreetilistes aruteludes, vaatasid naisrežissööride eri filmiprogrammi filme ja Eesti ajaloolisi feministe tutvustavat näitust ning said osa improteatri etendusest ja lõpupeost.

Festivali külastatavus kasvas võrreldes eelmiste aastatega hinnangulise vaatluse põhjal kahekordseks tänu kvaliteetsele programmile, paremale turundusele ja meediasuhtluse ning festivali üldise tuntuse tõusule. Korraldajad tunnevad, et festivali eesmärgid said täidetud ning festivali võib lugeda väga korda läinuks.

Festivali korraldamine oli minule suurim kultuurikorralduslik vastutus senise erialase õppetöö käigus, mida pean isiklikus ja laiemas plaanis väga õnnestunuks. Hetkel on mul LFT korraldajatega käsil uued koostööprojektid ning kavatsen ka järgmisel aastal LFT festivali korraldada.

KASUTATUD KIRJANDUS

Ainsaar, M. 12.04. 2014. *Loeng: Perekonnauuringutest Eestis – mis on perekonnauuringud ja mida selles vallas Eestis viimastel aastatel üldse tehtud on.* N. Laos. [Käsitirjaline konspekt]. Sotsioloogide Kevadkool – Eesti perekonnad – traditsioonid ja tegelikkus. Tallinn.

Bachmann, T. 2009. *Reklaamipsühholoogia.* Tartu. Ilo.

Brooks, I. 2008. *Organisatsioonikäitumine: üksikisik, rühm ja organisatsioon.* Tallinn. Tänapäev.

Davidjants, B., Kuusik, A., Treumund, A.S. *MTÜ Oma Tuba põhikiri.* [Käsitirjaline]. Tallinn. A. Kuusik valduses.

Eelarve koostamine. 2010. Toim Feldmann, M. Tallinn. AS Äripäev.

Eesti Konjunktuuriinstituut. 2010. *Kultuuri- ja spordisündmuste regionaalse majandusliku mõju hindamine ja analüüs – Viljandi Kitarrifestival.* Tallinn.

http://www.looveesti.ee/attachments/064_Viljandi%20Kitarrifestivali%20regionaal-majandusliku%20m%C3%B5ju%20uuring.pdf (10.03.2014)

Eesti Naisliit. 2014. *Eestimaa VI Naiste Kongress “Eesti kasutamata võimalus”.*

<http://www.naisliit.ee/avaleht/111-vi-eestimaa-naiste-kongress> (12.05.2014)

Erki Nool soovitab vältida praktiseerivaid homoseksuaale. – Elu24, 21.03.2013.

<http://elu24.postimees.ee/1176396/erki-nool-soovitab-valtida-praktiseerivaid-homosid> (12.05.2014)

Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet. 2014. *Pressiteade: Naistevastane vägivald: iga päev ja igal pool.* http://fra.europa.eu/sites/default/files/press-release-violence-against-women_et_1.pdf (14.05.2014)

Facebook. 2014. Vagina Pride & Feminist Camp 2014.

<https://www.facebook.com/groups/187185754795776/> (12.05.2014)

Feigenbaum, A. 2007. *Remapping the Resonance of Riot Grrrl: Feminism, Postfeminisms, and „Processes“ of Punk.* – Kog: Yvonne Tasker ja Diane Negra (toim.) *Interrogating*

postfeminism. *Gender and the Politics of Popular Culture*. Durham ja London: Duke University Press, lk 132–152.

FemF. 2014. About. <http://femfhki.wordpress.com/> (12.05.2014)

Haapsalu linnapeakandidaat Peeter Vikman: linna peab juhtima mees. – Delfi, 29.08.2013
<http://www.delfi.ee/news/paevauudised/eesti/haapsalu-linnapeakandidaat-peeter-vikman-linna-peab-juhtima-mees.d?id=66659871> (12.05.2014)

Hardo Aasmäe: Eesti naine ei suuda oma soorolli täita. – Elu24, 27.02.2013
<http://elu24.postimees.ee/1152908/hardo-aasmae-eesti-naine-ei-suuda-oma-soorolli-taita>
(12.05.2014)

Kaarna, R., Noor, K. 2011. *Vabatahtlike tegevuse majandusliku ja sotsiaalse väärtuse hindamine*. Poliitikauuringute Keskus Praxis. Tallinn-Tartu.
http://www.praxis.ee/fileadmin/tarmo/Projektid/Valitsemine_ja_kodanike%C3%BChiskond/VKP_VABAmet_l6ppraport.pdf

Kase, D. 2010. *Feminism ja naisõiguslus.* – Sirp, 10.12.
http://www.sirp.ee/index.php?option=com_content&view=article&id=11732:feminism-ja-naisoiguslus-&catid=6:kunst&Itemid=10&issue=3325 (23.04.2014)

Kivilo, A. 2006. *Eraettevõtte kultuuri spondeerimise ja toetamise motiivid ja tavad Eestis* – Rmt: Kuidas korraldada kultuuri?. Tallinn. Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, lk 21 - 41

Koch, T. 2014. *Kolmandik mõrvadest on seotud perevägivallaga.* – Postimees. 9.04
<http://www.postimees.ee/2756388/kolmandik-morvadest-on-seotud-perevagivallaga>
(12.05.2014)

Kolb, B. M. 2005. *Kultuuriturundus*. Tartu. AS Atlex.

Mikko, M. 13.03.2014. *Avakõne: „Tuld palgaõhele!“*. N. Laos. [Käsikirjaline konspekt].
Foorum „Tuld palgaõhele!“. Pärnu.

Mittetulundusühingute seadus. RT I 1998, 36, 552; RT I 2010, 9, 41.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/13278757> (23.04.2014)

Naiskultuuripäivat. 2014. Who owns your body? – Tamy’s Women Culture Days 8–10 April.
<http://www.tamy.fi/node/4341?language=en> (14.05.2014)

Perens, A. 2001. *Projektijuhtimine*. Tallinn. Sihtasutus Eesti Kutseharidus Reform 2000.

Raitviir, T. 2011. „*Naised poliitikas* – Rmt: Raili Marling (toim.) Sissejuhatus soouuringutesse. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, lk 158–159.

Rita Rätsepp: naise roll on järglasi kasvatada. – Naine24, 05.09.2013

<http://naine24.postimees.ee/1548148/rita-ratsepp-naise-roll-on-jarglasi-kasvatada>

(12.05.2014)

Tallinna linna arengukava 2014-2020. 2013. Tallinna Linnavolikogu.

<https://www.riigiteataja.ee/aktiisa/4250/6201/3041/1110126050.attachment.pdf> (23.04.2014)

Tanel Padar palgalõhest: see on õige, sest naisel ei kulu nii palju. – Naine24, 14.06.2013

<http://naine24.postimees.ee/1269958/tanel-padar-palgalohest-see-on-oige-sest-naisel-ei-kulu-nii-palju> (12.05.2014)

Valitsus. 2014. Valitsuse liikmed. <http://valitsus.ee/et/valitsus/Valitsuse-liikmed> (12.05.2014)

Vägivalla vähendamise arengukava aastateks 2010-2014. 2010. Vabariigi Valitsus.

https://valitsus.ee/UserFiles/valitsus/et/valitsus/arengukavad/justiitsministeerium/Vgivalla_vh_endamise_arengukava_aastateks_2010_2014.pdf (23.04.2014)

LISAD

Lisa 1. LadyFest Tallinn 2014 programm

TALLINNA SÜNDMUSED

03.03 ESMASPÄEV

19.00 Eesti lühifilmid. Kino Artis. Pilet 4€

„Naine täna“ . Režissöör: Reet Kasesalu

„Nõid“ . Režissöör: Elo Tust

„Vahetus“ . Režissöör: Anu Aun

„Kevad A La Carte“ . Režissöör: Doris Tääker

21.00 „Meie endi kätes“ (Prantsusmaa). Režissöör: Mariana Otero. Kino Artis. Pilet 4€

04.03 TEISIPÄEV

19.00 „Francoise Heritier ja sooreeglid“ . Režissöör: Anne-France Sion. Kino Artis. Pilet 4€

21.00 „Väike sõdur“ (Taani). Režissöör: Annette K. Olesen. Kino Artis. Pilet 4€

05.03 KOLMAPÄEV

19.00 „Ilu“ (Argeetiina). Režissöör: Daniela Seggiaro. Kino Artis. Pilet 4€

21.00 „Julia“ (Saksamaa/Leedu). Režissöör: J.Jackie Baier. Kino Artis. Pilet 4€

06.03 NELJAPÄEV

18:00 Koomiksi õpituba „Naiste lood“ Oma Keskuses. Koomiksikunstnik Ingrīda Pičukāne (Läti)

19.00 „Kaks ema“ (Saksamaa). Režissöör: Anne Zohra Berrached. Kino Artis. Pilet 4€

20:00 Luuleümarlaud raamatukogus Kapsad. Katrina Helstein (Eesti)

07.03 REEDE

17:30 Vegan küpsiste õpituba „Kaunid vulvad“ Oma Keskuses. Küpsikoda (Eesti)
19.00 „Tüdruk“ (Venemaa). Režissöör: Larissa Sadilova. Kino Artis. Pilet 4€
21:30 Improteater Impeerium etendus „Naiste eri!“. Klubis Protest. Pilet 2€
23:00 Afterparty: LOVE PONY. Klubis Protest. Pilet 3€ (etenduse küllastajatele 2€)

08.03 LAUPÄEV

14:00 Vegan saiamäärde õpituba Solarise keskuses. Küpsikoda (Eesti)
16:00 *Zine*-ajakirja Õpituba Oma Keskuses. Laura ja Sabīne, Skapis (Läti)
19.00 „Hirmu geograafia“ (Soome) kinos Artis. Režissöör: Auli Mantila. Pilet 4€
22:00 LadyFest Tallinn lõpupidu. Klubis Protest. Pilet 3€

Esinejad:

Ninni Forever Band (Soome)

Punane (Eesti)

Sänni Noormets (Eesti)

Kray (Eesti)

LadyLuck (Eesti)

TARTU ERI

LadyFest Tallinn tuleb külla!

06.03 NELJAPÄEV

18:00 „Käsi, mis hoiab ja lööb“ - Eesti Naisüliõpilaste Seltsi aruteluõhtu perevägivalda ennetamisest Eesti Kirjanike Liidu majas. Aruteluõhtul esinevad kirjanik Sass Henno, Lõuna Ringkonnaprokuratuuri prokuröri abi Margit Pärn ja Tartu Ülikooli sotsioloog Kadri Soo. Üritust modereerib filmirežissöör Ilmar Raag.

07.03 REEDE

17:00 Feministliku verbaalse ja mentaalse enesekaitse õpituba Eesti Naisüliõpilaste Seltsis. Heleri Luuga Vagina Pride'i grupist

08.03 LAUPÄEV

19.00 Vegan õhtusöök Anna Haava 7a hõivatud majas. Annetus 2€

Lisa 2. Festivali planeeritud ja tegelik eelarve

KULULIIK	PLANEERITUD	ALLIKAS	TEGELIK	ALLIKAS
	Summa		Summa	
Turunduskulud				
A4,B1,A0 plakatite, kleepsude, A5 voldikute trükk	450,00	Kultuurkapital, Hasartmängumaksu Nõukogu, Avatud Eesti Fond (KK, HMN, AEF)	450,00	kino Artis kaasfinantseering 250,80€, toetus 199,20€
Reklaamklipp Solarise Keskuses (audio- ja videoklipp) 1 nädal tavalisele ärikliendile	500,00	kino Artis kaasfin	0,00	Solarise Keskus ei küsinud tasu, kuna tegemist oli samuti majasiseste sündmustega
	950,00		450,00	
Rendikulud				
Protesti helitehnika rent	282,80	KK;HMN;AEF	202,00	Soome Suursaatkond 58€, toetus 144€
Kino Artis saali rent	898,33	kino Artis kaasfin	898,33	kino Artis kaasfinantseering
Filmide rent	1445,00	kino Artis kaasfin	1445,00	kino Artis kaasfinantseering
Kino Artis üldkulud	313,83	kino Artis kaasfin	313,83	kino Artis kaasfinantseering
	2939,96		2859,16	
Tööjõukulud - kaldkirjas tasustamata vabatahtlik töö*				
Helitehnik	50,00	KK;HMN;AEF	50,00	Toetus
Filmide subtitreerimine	330,00	kino Artis kaasfin	330,00	kino Artis kaasfinantseering
<i>Projektijuht (Nele)*</i>	4312,00	KK;HMN;AEF - 2151,00 vabataht	4312,00	616 h vabatahtliku tööd, tunnihind: 7€/bruto
<i>Projektijuhi assistent (Brigitta)*</i>	2100,00	KK;HMN;AEF - 1050 vabataht.	2100,00	300 h vabatahtliku tööd, tunnihind: 7€/bruto
<i>Toimetaja ja meediaesindaja (Aet)*</i>	490,00	KK;HMN;AEF - 245 vabataht.	490,00	70h vabatahtliku tööd, tunnihind: 7€/bruto
<i>Turundaja ja kujundaja (Birgit)*</i>	630,00	KK;HMN;AEF - 315 vabataht.	630,00	90 h vabatahtliku tööd, tunnihind: 7€/bruto
<i>Töötubade koordinaator (Dagmar)*</i>	1365,00	KK;HMN;AEF - 682,5 vabataht.	1365,00	195 h vabatahtliku tööd, tunnihind: 7€/bruto
<i>Fotograaf (Jose)*</i>	70,00	KK;HMN;AEF - 35 vabataht.	70,00	10 h vabatahtliku tööd, tunnihind: 7€/bruto

Visuaaltehnika (Paula)*	350,00	KK;HMN;AEF -175 vabatah.	350,00	50 h vabatahtliku tööd, tunnihind: 7€/bruto
	9697,00		9697,00	
Majutuskulud				
Ninni Forever Band Metropolli hotellis (1 öö/2 inim)	95,00	Soome Suursaatkond	95,00	Soome Suursaatkond
	95,00		95,00	
Transpordikulud				
Korraldajate transpordikulu	50,00	piletitulu	51,26	Toetus
Pille-Riin Lillepalu	15,00	KK;HMN;AEF	15,00	Toetus
Gerda Sülla	15,00	KK;HMN;AEF	15,00	Toetus
Ninni Forever Band rong+laev (2 inim)	246,64	Soome Suursaatkond	246,64	Soome Suursaatkond
Heleri Luuga	20,90	KK;HMN;AEF	20,90	piletitulu
Läti õpitubade tegijad (3 inimest)	168,00	KK;HMN;AEF	0,00	Lux Expressi null-piletid
Sänni Noormets	12,50	KK;HMN;AEF	12,50	Toetus
Filmide transport	250,00	Artis kaasfin	250,00	kino Artis kaasfinantseering
	778,04		611,30	
Toitlustuskulud				
Korraldajate toitlustuskulu (10€/päev, 7 inim, 4 päeva)	210,00	piletitulu	203,02	Piletitulu
Esinejate toitlustus (14 inim)	210,00	piletitulu	30,00	Piletitulu
	420,00		233,02	
Materjalikulu				
Küpsised õpitubadesse	18,10	piletitulu	18,10	Toetus
Vein näituse avamisele	45,10	piletitulu	45,10	Toetus
Siidtrüki kattevalge	5,28	KK;HMN;AEF	5,28	Toetus
Õpitubade materjalid (3 TLN-as, 1 TRT-us)	300,00	KK;HMN;AEF	300,00	Eesti Kunstnike Liidu toetus
Näituse piltide arhiivikulud	0,00		29,00	Toetus
Filmide litsentsitasud	1200,00	Artis kaasfin	1200,00	kino Artis kaasfinantseering
Näituse piltide trükkimine	131,00	KK;HMN;AEF	131,00	Wikimedia Eesti 100 €, toetus 31€
	1699,48		1728,48	
Omafinantseering:	5191,70		9567,92	piletitulu, vabatahtlik töö
Kaasfinantseering:	11387,78		6103,04	toetus, Soome Suursaatkond, kino Artis, EKL, Wikimedia Eesti
KOKKU:	16579,48		15670,96	

TULULIIK	Summa
Kaasfinantseering	
Kino Artis	4687,96
Wikimedia Eesti	100,00
Soome Suursaatkond	400,00
Eesti Kunstnike Liit (EKL)	300,00
Facebooki festivali toetuskampaania (toetus)	635,00
	6122,96
Omafinantseering:	
Piletitulu 7.03	96,00
Piletitulu 8.03	540,00
Vabatahtlik töö (<i>kuludes esitatud kaldkirjas</i>)	9317,00
	9953,00
KOKKU:	16075,96

TULU KOKKU:	16075,96
KULU KOKKU:	15670,96
TULEM:	405,00

Lisa 3. Festivali turundus- ja meediaplaan

LF turundus- ja meedia plaan		*10.02	*11.02	*12.02	*13.02	*14.02	*15.02	*16.02	*17.02	*18.02	*19.02	*20.02	*21.02	*22.02	*23.02	*24.02	*25.02	*26.02	*27.02	*28.02	*1.03	*2.03	*3.03	*4.03	*5.03	*6.03	*7.03	*8.03
Kava																												
Pressiteade																												
Visuaal																												
	Plakat																											
	Kleeps																											
	Voldik																											
Meedia																												
	Müürileht (paber ja veebiversioon)																											
	EPL (veeb)																											
	KesKus (paber)																											
	Naised (paber)																											
	Femme.ee (veeb)																											
	Õhtuleht (veeb)																											
Veeb																												
	Facebook JOIN kampaania																											
	Facebook kava info																											
	Koduleht																											
	Rada7																											
	Artise veeb																											
	Infolistid																											
Televisioon ja raadio																												
	Elmar																											
	ETV Kultuuriuudised																											
	Kultuuriteated televisioonis (ETV)																											
	Kultuuriteated raadios (ven k Raadio 4, eesti k R2, Vikerraadios)																											
	Klassikaraadio Delta saade																											
	Solarise keskus (sise-, -ja välis reklaami ekraanid; siseradio)																											

Lisa 4. Meediakajastus

Trükiajakirjandus

Davidjants, B, Kuusik, A. 2014. *LadyFest Tallinnas ja Tartus*. Müürileht – 04.03.
http://issuu.com/muurileht/docs/myyrileht32_marts2014

(Veebi)ajakirjandus

Peegel, M. 2014. *LadyFest Tallinn: Loovad naised ehitavad võrdsemat maailma*. Eesti Päevaleht – 03.03. <http://epl.delfi.ee/news/kultuur/ladyfest-tallinn-loovad-naised-ehitavad-vordsemat-maailma.d?id=68141485>

Televisioon

Ellermaa, E. 2014. *Algas IV LadyFest: festival keskendub muutustele*. AK Kultuuriuudised – 03.03. <http://kultuur.err.ee/v/film/bc8048d4-3778-42a6-87ab-b0ed071bc8d8>

Raadio

Kolodinskaja, L. 2014. *Intervjuu: Korraldaja Aet Kuusik LadyFest Tallinna festivalist*. Saade „Päevapüüdja I“. Raadio Elmar – 20.02. (Elmar ei lindista saateid järelkuulamiseks)

Steinfeld, N-E. 2014. *Intervjuu: Korraldajad Brigitta Davidjants ja Nele Laos LadyFest Tallinna festivalist*. Saade „Delta“. Klassikaraadio – 04.03.
http://klassikaraadio.err.ee/helid?main_id=1741163

Pressiteated trükiajakirjanduses

LadyFest. Keskus – 10.02.2014.

LadyFesti kevad. Naised – 06.03.2014.

Pressiteated veebiajakirjanduses

LadyFesti filmiprogramm kinos Artis. 2014. Müürileht – 04.03.
<http://www.muurileht.ee/ladyfesti-filmiprogramm-kinos-artis/>

LadyFesti raames linastuvad naisautorite filmid. 2014. Kultuuriuudised – 03.03
<http://kultuur.err.ee/v/teleuudised-ak/5d509611-0635-428f-824b-1931f0fd77bb>

Neljas LadyFest Tallinn keskendub muutuste algatamisele. 2014. Soome Suursaatkond – 28.02. <http://www.finland.ee/public/default.aspx?contentid=299578&nodeid=40599&culture=et-EE&contentlan=13#.UxCAWIUMCjQ.twitter>

Täna avatakse feministlik LadyFest Tallinn. 2014. Femme.ee – 03.03. <http://www.femme.ee/uudishimulik/uudis/8395>

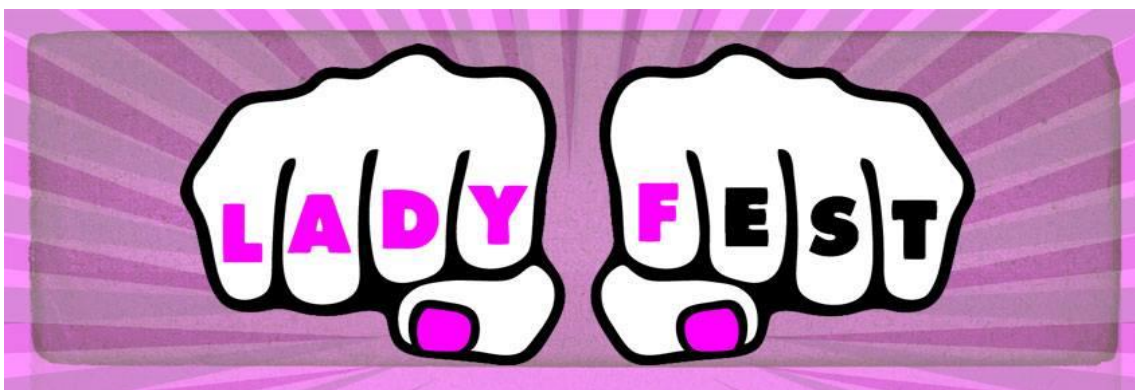
Vasli, K 2014. *Tallinnas toimub feministlikus võtmes kultuurifestival.* Õhtuleht. 03.03. <http://www.oh tuleht.ee/566649/tallinnas-toimub-feministlikus-votmes-kultuurifestival>

Lisa 5. Festivali visuaalne identiteet

Lisa 5.1. LFT visuaalne identiteet – värv, kujundus ja font

Lisa 5.2. LFT logo

Lisa 5.3. LFT kleeps

Lisa 5.4. LFT A4, B1 ja A0 plakat

TALLINNAS JA TARTUS
3.–8. MÄRTS

LADYFEST

3.–5.03 ESMASPÄEV–KOLMAPÄEV
19.00 JA 21.00 LADYFESTI FILMISEANSSID KINOS ARTIS
PILET 4€

6.03 NELJAPÄEV
18.00 KOOMIKSI ÕPITUBA "NAISTE LOOD" OMA KESKUSES
KOOMIKSIKUNSTNIK INGRIDA PIČUKÄNE (LÄTI)
19.00 LADYFESTI FILMISEANSS KINOS ARTIS
PILET 4€
20.00 LÜULEUMARLAUD RAAMATUKOGUS KÄPSAD
KATRINA HELSTEIN (EESTI)

7.03 REEDE
17.30 VEGAN KÜPSISTE ÕPITUBA "KALNID VULVAD"
OMA KESKUSES
KÜPSIKODA (EESTI)
19.00 LADYFESTI FILMISEANSS KINOS ARTIS
PILET 4€
21.30 EESTI IMPROTEATRI ETENDUS "NAISTE ERII"
23.00 AFTERPARTY: LOVE PONY
KLUBIS PROTEST
PILET ETENDUSELE 2€ / AFTERPARTYLE 3€ (ETENDUSE
KULASTAJATELE 2€)

8.03 LAUPÄEV
14.00 VEGAN SAIAMÄARDE ÕPITUBA SOLARISE KESKUSES
KÜPSIKODA (EESTI)
16.00 ZINE-AJAKIRJA ÕPITUBA OMA KESKUSES
LAURA JA SABINE, SKAPIS (LÄTI)
19.00 LADYFESTI FILMISEANSS KINOS ARTIS
PILET 4€
22.00 LADYFEST TALLINN LÕPUPIDU
KLUBIS PROTEST
PILET 3€
ESINEJAD: NINNI FOREVER BAND (SOOME), PUNANE (EESTI),
SANNI NOORMETS (EESTI), KRAY (EESTI), LADY LUCK (EESTI)

TARTU ERI
LADYFEST TALLINN TULEB KÜLLAI

6.03 NELJAPÄEV
18.00 EESTI NAISÜLIÕPILASTE SELTSI ARUTELUÕHTU "KASI,
MIS HOIAB JA LÕOB" PEEVAGIVALLA ENNETAMISEST
KIRJANIKE LIIDU MAJAS

7.03 REEDE
17.00 FEMINISTLIKU VERBAALSE JA MENTAALSE ENESEKAITSE
ÕPITUBA EESTI NAISÜLIÕPILASTE SELTSIS
HELERI LUUGA VAGINA PRIDE + GRUPIST

8.03 LAUPÄEV
19.00 VEGAN ÕHTUSOOK ANNA HAAVA 7a HÕIVATUD MAJAS
ANNETUS 2€

VAATA LÄHEMALT:
[FACEBOOK.COM/LADYFESTTLN](https://www.facebook.com/ladyfesttln)
[LADYFESTTALLINN.BLOGSPOT.COM](http://ladyfesttallinn.blogspot.com)

VÄRSKA ORIGINAL
KUMI
LIXX Express
PROHE+
Ela & lase elada
Reskive
KÜPSIKODA
ARTIS
INSTITUT FRANCAIS

Lisa 5.6. LFT A5 voldik

Nädala päev	Kuupäev	Algus	Koht	Üritus	Pilet
E	3.03.2014	19:00	Kino Artis	LadyFest Tallinna avamine Eesti lühifilmid	4€
E	3.03.2014	21:00	Kino Artis	Dokumentaalfilm "Meie endi kätes"	4€
T	4.03.2014	19:00	Kino Artis	Dokumentaalfilm "Francoise Héritier ja sooreeglid"	4€
T	4.03.2014	21:00	Kino Artis	Mängufilm "Väike sõdur"	4€
K	5.03.2014	19:00	Kino Artis	Mängufilm "Ilu"	4€
K	5.03.2014	21:00	Kino Artis	Dokumentaalfilm "Julia"	4€
N	6.03.2014	18:00	Oma Keskus	Koomiksi õpituba "Naiste lood", Ingrida Pičukäne	Eelregistreerimisega
N	6.03.2014	19:00	Kino Artis	Mängufilm "Kaks ema"	4€
N	6.03.2014	20:00	Raamatukogu Kapsad	Luuleümarlaud, Katrina Helstein	Eelregistreerimisega
R	7.03.2014	17:30	Oma Keskus	Vegan küpsiste õpituba "Kaunid vulvad", Küpsikoda	Eelregistreerimisega
R	7.03.2014	19:00	Kino Artis	Mängufilm "Tüdruk"	4€
R	7.03.2014	21:30	Klubi Protest	Eesti Improteatri etendus "Naiste eri"	2€
R	7.03.2014	23:00	Klubi Protest	Etenduse <i>afterparty</i> : LOVE PONY	3€ / 2€*
L	8.03.2014	14:00	Solarise keskus	Vegan saiamäärde õpituba, Küpsikoda	Tasuta
L	8.03.2014	16:00	Oma Keskus	Zine-ajakirja õpituba, Laura ja Sabine (Skapis)	Eelregistreerimisega
L	8.03.2014	19:00	Kino Artis	Mängufilm "Hirmu geograafia"	4€
L	8.03.2014	22:00	Klubi Protest	LadyFest Tallinna lõpupidu	3€

* Erihind etenduse külastajatele

FILMPROGRAMM

EESTI LÜHIFILMID

Estonian short films
 Naive tüna Eesti 1974
 Vahetus Eesti 2010
 Nõid Eesti 1988
 Kõivad ä la carte Eesti 2013
Režissöörid: Reet Kasela, Anu Aun
 Elo Tust, Doris Taaker
Kestus: 83 minutit
 Eesti keeles

Lühifilmid vaatlevad naise rolli nii ühiskondlikust kui ka personaalsest perspektiivist. Näha saab seda, milliseid ootusi esitas moodsale naisele Nõukogude Liit, aga ka seda, millist võõristus elu neis tekitas. Uued filmid räägivad küpsemisest ja psühholoogilisest vägivaldast.

These short films look at women's role from social as well as personal perspective. We can see what the expectations were which were placed on modern women in the Soviet Union, but also what kind of estrangement they felt towards their own lives. New films talk about growing up and psychological violence.

E 3.03.2014 19:00 kino Artis

MEIE KÄTE VAHEL

Dokumentaalfilm Documentary
 Entre nos mains Prantsusmaa 2010
Režissöör: Mariana Otero
Osades: Tefese Starissima töötajad
Kestus: 88 minutit
 Prantsuse keeles, ingliskeelsete subtiitritega

Töökoha kaotamise ohus otsustavad naised moodustada ametiühingu, et üle võtta oma tööandja – aluspesu-firma. Katsumuste ja eksiarvannakute jooksul avastavad nad laki rõõmu ja huumori kollektiivse jõu, võrdõiguslikkuse ning uue vabaduse.

In fear of losing their jobs to bankruptcy, the women of a lingerie factory decide to form a trade union to attempt to take over the company. During tribulation and misleads, they discover - amidst joy and humour - collective strength, equality and a completely new freedom.

E 3.03.2014 21:00 kino Artis

All films have English subtitles

FRANÇOISE HÉRITIER JA SOOREEGLID

Dokumentaalfilm Documentary
 Françoise Héritier et les lois du genre Prantsusmaa 2009
Režissöör: Anne-France Sion
Osades: Françoise Héritier
Kestus: 48 minutit
 Prantsuse keeles, ingliskeelsete subtiitritega

Antropoloog Françoise Héritier arutleb sugudevaheliste hierarhiate struktuuri ja päritolu üle. Vanemlust analüüsiva uurimuse kõrval töötab välja reeglid ühiskondlike hierarhiate konstrueeritusest. Muu hulgas kirjeldab ta saamisenüüte, eriti mõite naiste rolli kohta laste saamisel.

Anthropologist Françoise Héritier discusses the structure of the hierarchical relationship between genders and its origin. In addition to research on parenthood, she also introduces rules about the construction of social hierarchies. Among other things, she describes different myths, especially myths to do with women's role in giving birth.

T 4.03.2014 19:00 kino Artis

VÄIKE SÕDUR

Lille Solofar Taani 2008
Režissöör: Annette K. Olesen
Osades: Trine Dyrholm, Lorna Brown, Finn Nielsen
Kestus: 100 minutit
 Inglise, taani, rootsi keeles, ingliskeelsete subtiitritega

Lotte on sõjast naasnud sõdur. Ta töötab ja tema kodu on seepses. Tütart vaatama tulnud isa pakub talle tööd ning Lottest saab Aafrika päritolu prostituutide autojuht. Ta hakkab sõidutama Lilyt, kes on isa kallim ja samal ajal ka kõrge ihaldusväärsem kaup isa äris. Peagi saab Lotte aru, et Lily vajab tema abi.

Lotte is a soldier recently back from war. She drinks and her home is a mess. Her father who has come for a visit, offers her a job and Lotte becomes the driver of African prostitutes. She starts driving around Lily, who was her father's girlfriend and at the same time the most desirable commodity in his business. Lotte soon realises that Lily needs her help.

T 4.03.2014 21:00 kino Artis

All films have English subtitles

FILMPROGRAMM

ILU

Nasirafaj, La Belloza Saksamaa 2012
Režissöör: Daniela Seggiano
Osades: Rosmeri Segundo, Sasa Sharat Isabel Mendoza, Kimena Bansu
Kestus: 83 minutit
 Hispaania ja wichi hääntes keeles, ingliskeelsete subtiitritega

K 5.03.2014 19:00 kino Artis

Põhja-Argentiinas kohaliku hõimu wichi juurtega tüdruk Yolanda räägib oma emakeeles (wichi /hääntes) loo sellest, kuidas tal kõrgema sotsiaalse staatusega perekonnas teenijana töötades juuksed ebaõiglaselt maha lõigatakse. Kuna Yolanda peamiseks omaduseks peetakse tema ilu, katkestab sündmus täielikult tema kultuurilised sidemed nn. criollo dominantkultuuriga ning määrab ta saatuse.

A film set in Northern Argentina tells a story about a young girl of Wichi origin, Yolanda, who in her native language (Wichi /hääntes) shares a tale about how she has her hair unjustly cut while working as a maid for an upper class family. Because Yolanda's main trait is considered to be her beauty, such an event jeopardises her cultural ties with the so-called criollo world and defines her destiny.

JULIA

Dokumentaalfilm Documentary
 Julia Saksamaa, Leedu 2013
Režissöör: J. Jackie Baker
Osades: Julia Kalivickas, W. Lerch, R. Orzichovskis, Renate Lötis
Kestus: 88 minutit
 Saksa keeles, ingliskeelsete subtiitritega

Lugu usust ja usaldamatusest, juurte puudumisest ja ühtsustundest. Mis paneb ühe kunsti tudeeriva noormehe kodust lahkuma ning Berliini tänavatel tüdrukuna elama ja oma keha müüma? Režissöör jälgis transsoolise Julia K. keerulist teekonda. Film algab kaadritega Julia sünninähtust Klaipeedast ning liigub edasi, vaadeldes tema elu prostituutiks, lindprää ja teisitimõtlejana.

A story of faith and disbelief, of uprootedness and affiliation. What makes a boy from art school decide to leave home and live on the streets of Berlin as a girl, selling her body for money? The director followed the complicated life of the transsexual Julia K.

K 5.03.2014 21:00 kino Artis

All films have English subtitles

KAKS EMA

Zwei Mütter Saksamaa 2013
Režissöör: Anne Zohra Berrached
Osades: Karina Plachetka, Sabine Wolf, Florian Weber
Kestus: 75 minutit
 Saksa keeles, eesti- ja ingliskeelsete subtiitritega

Kaks naist, abielupaar Katja ja Isabella otsustavad lapse saada. Nad ei soovi kaasata isakuju, nad tahavad üksnes spermata. Film räägib paari läbielamistest oma suurima soovi realiseerimispüüdlusel. Kalkaid sel teel viskavad kodaratestes samasoolisi paare ebasoodsasse olukorda panevad seadused, rahamured ja viljakusprobleemid ning üha pingestuvad omavahelised suhted.

Two women, Katja and Isabella decide to have a child. The married couple agree on not wanting to include a father figure, only wishing for sperm. The film talks about the couple's experiences during trying to realise their biggest wish. They find different obstructions on their road to becoming parents – laws discriminating against same sex relationships, money troubles, fertility issues and their relationship that keeps getting worse and worse.

N 6.03.2014 19:00 kino Artis

TÜDRUK

Ona Venemaa 2013
Režissöör: Larisa Sadilova
Osades: Nilufar Fayzieva, Maksim Abdulaev, Rahmat Tojodin, Natalia Iseeva
Kestus: 98 minutit
 Vene keeles, eesti- ja ingliskeelsete subtiitritega

Film räägib tadžiki naise elust, kes oma kallimale jarel Venemaal elab. Tõsielul põhinev lugu rullub lahti datskulas, liigub edasi Moskvasse, kus peategelane, kes sõnagi vene keelt ei kõnele, maha jäetakse. Teos aitab mõista tingimusi, millega peavad silmitsi seisma need tadžiki naised, kes migrandina Venemaal raha ja head elu otsima tulevad.

The film is a tale of a Tajik woman who follows her boyfriend to Russia. Based on a true story, the story starts unravelling in a dacha village and moves on to Moscow, where the protagonist, who does not speak a word of Russian, is dumped. The piece helps understand the conditions which migrant Tajik women have to face when going to Russia to find money and a good life.

R 7.03.2014 19:00 kino Artis

All films have English subtitles

FILMPROGRAMM

HIRMU GEOGRAAFIA

Pelon Maantiede Soome 2000

Režissöör: Auli Mantila

Osades: Tanjalotta Riihik, Leea Klemola, Karl Sorvali

Kestus: 95 minutit

Soome keeles, ingliskeelsele subtiitritega
Kriminalistika hambaarst Olli, kelle õde on üle etanud röövi ja vägistamise, kohtub rühma kuritarvitamist kogenud naistega, kes on haaranud ohjad enda kätte eesmärgiga lõpetada väärkohtlemine ja kaotada hirm naiste elust.

Forensic dentist Olli, whose sister is mugged and raped, meets a group of abused women, who have taken matters to their own hands to stop abuse and help women forget the fear this has planted in their lives.

L 8.03.2014 19:00 kino Artis

TLN ÜRITUSED
6.03.2014

KOOMIKSI ÕPITUBA „NAISTE LOOD“ COMICS WORKSHOP „THE STORIES OF WOMEN“

Kus: Oma Keskus

Kes: Koomikakunstnik Ingrida Piibukäine (Lät)

Lisainfo: Õpituba toimub inglise keeles

Eelregistreerimine: omatuba@gmail.com

Workshop is in English

Autobiograafilistele lugudele pühendatud sündmus, mis aitab loovalt siiklike kogemusi mõtestada koomiksi kaudu. Õpitoas räägivad naised oma lugusid, otsides seeläbi vastuseid oma elu poodutavatele küsimustele. Tutvustatakse nii koomiksikultuuri teoreetilist tausta kui ka jooristamis põhimõtteid.

The workshop will focus on autobiographical stories in order to explore personal and creative experiences through the medium of comic books. We will hear from women trying to find the answers for personal matters by telling their stories. There will be a presentation on both the theoretical history of comic book culture and the basics of drawing.

8

N 6.03.2014 18:00 Oma Keskus

LUULEÜMARLAUD

A POETRY ROUNDTABLE

Workshop is in Estonian

Kus: Raamatukogu Kapsad

Kes: Luuletaja Katrina Helstein (Eesti)

Lisainfo: Õpituba toimub eesti keeles

Eelregistreerimine: helstein.katrina@gmail.com

Luuleümarlaud keskendub nii olemasolevale luulele kui ka alles loodavale loomingule. Deformeeritakse maskuliinset luulet feministlikust aspektist, kasutades sealjuures cut-up tehnikat. Tekstide lõhkikõlakamise ning uute reeglite järgi ringi paigutamisega luuakse täiesti uued teosed.

The roundtable will focus on both published and new poetry. We will deform masculine poetry from a feminist perspective by using the cut-up technique. By cutting up the text and re-arranging it while following brand new rules, we aim to create a fresh piece of writing.

N 6.03.2014 20:00

Raamatukogu Kapsad

TLN ÜRITUSED
7.03.2014

VEGAN KÜPSISTE ÕPITUBA „KAUNID VULVAD“ VEGAN COOKIES WORKSHOP „BEAUTIFUL VULVAS“

Kus: Oma Keskus

Kes: Küpsikoda (Eesti)

Lisainfo: Õpituba toimub eesti keeles

Eelregistreerimine: omatuba@gmail.com

Workshop is in Estonian

Õpitoas unustatakse klantsajakirjade fototöötlused ning voolitakse valmis nii elutruud vulvad, kui keegi oskab ja soovib. Kasutatav taigas on vegan ja gluteenivaba, valmivad nii magusaid kui ka soolaseid küpsiseid, huvilised saavad meisterdada ka vaglina-ripatseid kõrvarõngaste ja kaelaehete tarbeks.

We will forget the photoshopped aesthetic of glossy magazines and sculpt vulvas that are as realistic as possible. Vegan and gluten-free sculpting dough will be provided. We will create both sweet and salty treats and you will be given the chance to create vegana pendants for earrings and necklaces.

R 7.03.2014 17:30 Oma Keskus

9

EESTI IMPROTEATRI ETENDUS „NAISTE ERII“

SHOW BY ESTONIAN IMPRO THEATRE „ONLY WOMEN“

Kus: Klubi Protest

Lisainfo: Etendus toimub eesti keeles

Pilet: 2€

Show is in Estonian

Laval on ainult naised ja etendus luuakse spetsiaalselt Ladyfesti jaoks. Improteatri tükid on improviseeritud, st kõik sünnib kohapeal – teksti ei ole pähe õpitud ja mängitavat lugu välja mõeldud. Näitlejad küsivad publiku käest märksõnu ja nendest inspireeritult hakkavad sõnades põnevad stseenid, lõbusad sketšid, kaasahaaravad laulud ja valmikud kaelaterid.

An all-woman cast will improvise an original performance on the spot specifically for Ladyfest. There is no script to memorise as the performers will take their cues from the audience and create thrilling scenes, funny sketches, gripping songs and witty characters – all inspired by keywords from audience members.

R 7.03.2014 21:30 Klubi Protest

ETENDUSE AFTERPARTY: LOVE PONY

Kus: Klubi Protest

DJ-d: Katja Adrikova, Marita Vaarik, Ellen Vene, Ujjana Ponomarjova

Dresscode: hotpants/soe pesu/ülmi roosas

Pilet: 3€ (etenduse külastajatele 2€, ülemi roosas tasuta)

R 7.03.2014 23:00 Klubi Protest

10

VEGAN SAIAMÄARDE ÕPITUBA

VEGAN BREAD SPREAD WORKSHOP

TLN ÜRITUSED
8.03.2014

Kus: Solarise keskus

Kes: Küpsikoda (Eesti)

Lisainfo: Õpituba toimub eesti keeles

Workshop is in Estonian

Saiamäärde õpitoas osalejad saavad teada, mis on ökofeminism ehk milline on keskkonnahoiu ning feminismi puutepunkt ja kuidas seda süüakse. Õpitoas valmib osalejate kaasabill kaks hõrgutavat ökofeministlikku saiapäret, mida on lihtsast lihtsam kodus järele teha.

The vegan bread spread workshop is more than just a chance to learn to make two simple and delicious bread spreads (savory and sweet). You'll also find out about ecofeminism, the connection between ecology and feminism and what it has to do with, well... bread spreads.

L 8.03.2014 14:00 Solarise keskus

ZINE-AJAKIRJA ÕPITUBA

ZINE WORKSHOP

Kus: Oma Keskus

Kes: Laura ja Sabine, Skapis (Lät)

Lisainfo: Õpituba toimub inglise keeles

Eelregistreerimine: omatuba@gmail.com

Workshop is in English

Laura ja Sabine tutvustavad Läti feministlike ja queer zinede ajalugu. Töötuba jagab näpunäiteid, kuidas zinesid saab kasutada organisatsiooni ja sõnumite tutvustamiseks. Töötuba luuakse festivali temaatikaid arutledes zine-põhimõtteid teatud isetehtud häälekandja.

Laura and Sabine will give a presentation on the history of feminist and queer Latvian zines. The workshop will give pointers on how to use zines for promoting different organisations and messages. The participants will work together to create a Ladyfest-themed DIY zine.

L 8.03.2014 16:00 Oma Keskus

LADYFESTI LÕPUPIDU

FESTIVAL CLOSING PARTY!

Kus: Klubi Protest

Esimejad: Nimmi Forever Band (Soome), Punine (Eesti), Sanni Noormets (Eesti),

Kray (Eesti), Lady Luck (Eesti)

Pilet: 3€

L 8.03.2014 22:00
Klubi Protest

11

TARTU ERI
6.03.2014

EESTI NAISÜLIÕPILASTE SELTSI
ARUTELUÕHTU
„KÄSI, MIS HOIAB JA LOÖB“
PEREVÄGIVALLA ENNETAMISEST

Kus: Kirjanike Liidu maja

Kes: Sass Henno, Margit Pärn, Kadi Soo, Ilmar Raag

Lisainfo: Arutelu toimub eesti keeles

Discussion is in Estonian

Vestlusringis tõstatatakse perevägivalda probleemiatika ja otsitakse üheskoos lahendusi selle ennetamiseks ja tõkestamiseks. Aruteluõhtul esinevad käijad Sass Henno, Lõuna Ringkonnaprokuratuuri prokuröri abi Margit Pärn ja Tartu Ülikooli sotsioloog Kadi Soo. Üritust modereerib Ilmar Raag.

Discussion seeks solutions for anticipation and ending the problem of domestic violence. Participants: writer Sass Henno, assistant prosecutor Margit Pärn from Southern District Prosecutor's Office and sociologist Kadi Soo from Tartu University. Discussion moderator: Ilmar Raag.

N 6.03.2014 18:00 Kirjanike Liidu maja

TARTU ERI
7.03.2014

FEMINISTLIKU VERBAALSE
JA MENTAALSE ENESEKAITSE
ÕPITUBA

Kus: Eesti Naisüliõpilaste Selts

Kes: Heleli Luuga Vagina Pride'i grupist

Lisainfo: Õpituba toimub eesti keeles

Eelregistreerumine: onatuba@gmail.com

Workshop is in Estonian

Õpituba räägitakse allasurumise eri tüüpidest ning võimalustest neid ära tunda. Paaris- ja grupiharjutuste tunnetatakse oma isiklike füüsilisi piire. Töötoas osalejad ootavad paremini ära tunda enda või teiste allasurumist ning sellele nii verbaalselt kui füüsiliselt (kehahoid, mīmika jm) tõhusamalt reageerida.

We will discuss the different types of oppression and how to identify them. There will be partner and group exercises aimed at exploring your physical boundaries. The participants will leave with an improved ability to identify the oppression of themselves or others and will have the tools to fight it more efficiently, both verbally and physically (posture, mimicry etc).

R 7.03.2014 17:00 Eesti Naisüliõpilaste Selts

TARTU ERI
8.03.2014

VEGAN ÕHTUSÖÖK

Kus: Anna Haava 7a hõivatud maja

Annetus: 2€

Õhtusöögi eesmärk on ühendada taime toitlusest huvitatud inimesi ning pakkuda võimalust leida mõttekaaslast. Tutvustatakse ühiskonnas üha populaarsust koguva toltuniseviisi mitmekülgsed võimalusi ja pakutakse mitmesuguseid täistaimetoite. Kuulata saab ka lühiettekanne veganismi ja feminismi seostest.

The purpose of the dinner is to bring together people interested in veganism. We will talk about the diverse benefits of a vegan diet and serve a variety of vegan dishes. There will also be a short presentation about the link between veganism and feminism.

L 8.03.2014 19:00 Anna Haava 7a hõivatud maja

TOIMUMISKOHAD TALLINNAS
LOCATIONS IN TALLINN

SOLARISE KESKUS - Estonia pst 9

KINO ARTIS - Estonia pst 9

OMA KESKUS - Kaarli pst 1-5

KLUBI PROTEST - Mere pst 6a

RAAHATUKOGU KAPSAD - Koidu 84

TOIMUMISKOHAD TARTUS
LOCATIONS IN TARTU

KIRJANIKE LIIDU MAJA - Vanemuise 19

EESTI NAISÜLIÕPILASTE SELTS - Riia 13

ANNA HAAVA 7A HÕIVATUD MAJA - Anna Haava 7a

LADYFEST TALLINNA 2014 SÕBRAD

FACEBOOK.COM/LADYFESTTLN
LADYFESTTALLINN.BLOGSPOT.COM

Lisa 6. Näitus „Naine ja poliitika“ kino Artis kohvikus

SUMMARY

This thesis describes the development process of my creative-practical final work **LadyFest Tallinn (LFT) festival**. The aim of this paper is to analyze and structurize the practical work that has been done, which has been a very enrichening process to me. The thesis consists of three main chapters which give an overview of the concept of the festival and the practical work done during the whole 7-month-long project preparation process. I also analyze the project from a broader, socio-economic perspective and from a personal self-reflecting point of view.

NGO Oma Tuba initiated LadyFest Tallinn took place for the fourth time in the beginning of March 2014 in Tallinn and Tartu. LadyFest Tallinn is a grassroot initiative which highlights the culture and activities created by women and has a strong focus on collective work, collaboration and networking. LadyFest Tallinn facilitates workshops, talks and performances; it moves politics into music and explores being as self-sufficient and DIY (do-it-yourself) as possible.

During March 3rd to 8th estimated 700 people took part in different events varying from practical workshops, theoretical discussions and an exhibition of Estonian historical feminists to women-directors-only cinema programme and performing art events such as women-performers-only improtheatre show and concerts.

In the opinion of participants and organizers the festival was a success. Because of interesting events, better marketing and press relations the participation and audience numbers rose compared to the previous three years.

Organizing the festival was so far the highest responsibility in my culture manager career and I have fulfilled my personal goals and expectations during managing the project. I am currently already involved in new projects such like the festival with the team members of LadyFest Tallinn and I am also planning to participate in the organizing of LadyFest Tallinn 2015.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Nele Laos,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose:

FEMINISTLIK KULTUURIFESTIVAL LADYFEST TALLINN 2014,

mille juhendaja on Kristiina Alliksaar,

- 1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
 - 1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.
2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Viljandis, 15.05.2014